

15910

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Λυσίας, Ὑπὲρ Μαντιθέου §§3.8-5

Πρῶτον δὲ ἀποδείξω ὡς οὐχ ἵππευον οὐδ' ἐπεδήμουν ἐπὶ τῶν τριάκοντα, οὐδὲ μετέσχον τῆς τότε πολιτείας. Ἡμᾶς γὰρ ὁ πατήρ πρό τῆς ἐν Ἐλλησπόντῳ συμφορᾶς ὡς Σάτυρον τὸν ἐν τῷ Πόντῳ δαιτησομένους ἐξέπεμψε, καὶ οὔτε τῶν τειχῶν καθαιρουμένων <ἐπεδημοῦμεν> οὔτε μεθισταμένης τῆς πολιτείας, ἀλλ' ἤλθομεν πρὶν τοὺς ἀπὸ Φυλῆς εἰς τὸν Πειραιᾶ κατελθεῖν πρότερον πένθ' ἡμέραις. Καίτοι οὔτε ἡμᾶς εἰκὸς ἦν εἰς τοιοῦτον καιρὸν ἀφιγμένους ἐπιθυμεῖν μετέχειν τῶν ἀλλοτρίων κινδύνων, οὔτ' ἐκεῖνοι φαίνονται τοιαύτην γνώμην ἔχοντες ὥστε καὶ τοῖς ἀποδημοῦσι καὶ τοῖς μηδὲν ἐξαμαρτάνουσι μεταδιδόναι τῆς πολιτείας, ἀλλὰ μᾶλλον ἠτίμαζον καὶ τοὺς συγκαταλύσαντας τὸν δῆμον.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A1.

α. Ποιες ἦταν οἱ συγκεκριμένες κατηγορίες ἐναντίον τοῦ Μαντίθεου καὶ τις ὁποῖες ὁ ἴδιος ἀρνεῖται; (μονάδες 4)

β. Να γράψετε τὸν ἀριθμὸ που ἀντιστοιχεῖ σε καθεμιά ἀπὸ τις παρακάτω περιόδους λόγου καὶ δίπλα σε αὐτὸν τὴ λέξη «Σωστό», ἀν εἶναι σωστή, ἢ τὴ λέξη «Λάθος», ἀν εἶναι λανθασμένη, με βάση τὸ ἀρχαῖο κείμενο (μονάδες 3) καὶ νὰ τεκμηριώσετε κάθε ἀπάντησή σας γράφοντας **τις λέξεις/φράσεις** τοῦ ἀρχαίου κειμένου που τὴν ἐπιβεβαιώνουν (μονάδες 3):

- 1) Ὁ Μαντίθεος καὶ ὁ ἀδελφὸς τοῦ ἐφυγαν ἀπὸ τὴν Αθήνα καὶ ἐζήσαν στὴν περιοχή τοῦ Ἐλλησπόντου κατὰ τὴν περίοδο τοῦ τυραννικοῦ καθεστώτος.
- 2) Ὁ Μαντίθεος καὶ ὁ ἀδελφὸς τοῦ δὲν εἶδαν τὴν κατεδάφιση τῶν Μακρῶν τειχῶν τὸ 404 π.Χ. μετὰ τὴν παράδοση τῆς Αθήνας.
- 3) Σύμφωνα με τοὺς ἰσχυρισμοὺς τοῦ Μαντίθεου, οἱ Τριάκοντα δὲν ἐμπιστεύονταν οὔτε αὐτοὺς με τοὺς ὁποῖους συνεργάστηκαν γιὰ τὴν ἀνατροπὴ τῆς δημοκρατίας.

Μονάδες 10

ΠΑΡΑΛΛΗΛΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Ξενοφῶν, Ἑλληνικά Βιβλ.2. κεφ.2 §§20-23

Στὸ κείμενο που ἀκολουθεῖ ὁ ἱστορικός ἀναφέρεται στὶς ἐξελίξεις που ὠδήγησαν στο τέλος τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου καὶ στὴ συνθηκολόγηση τῆς Αθήνας τὸ 404 π.Χ.

15910

Οι Λακεδαιμόνιοι όμως δήλωσαν ότι αρνούνται να υποδουλώσουν πόλη ελληνική που τόσες υπηρεσίες είχε προσφέρει τον καιρό του μεγαλύτερου κινδύνου που είχε απειλήσει ποτέ την Ελλάδα· δέχτηκαν λοιπόν να γίνει ειρήνη με τον όρο ότι οι Αθηναίοι θα γκρεμίσουν τα Μακρά Τείχη και τα τείχη του Πειραιά, θα παραδώσουν όλα τους τα πλοία εκτός από δώδεκα, θα φέρουν πίσω τούς εξόριστους, θα 'χουν τους ίδιους εχθρούς και φίλους με τους Λακεδαιμονίους και θα εκστρατεύουν μαζί τους στη στεριά και στη θάλασσα, όπου τους οδηγούν αυτοί. (...) Την άλλη μέρα οι πρέσβεις ανέφεραν τους όρους που έβαζαν οι Λακεδαιμόνιοι για ειρήνη· στ' όνομα ολωνών μίλησε ο Θηραμένης, λέγοντας ότι έπρεπε να εισακούσουν τους Λακεδαιμονίους και να γκρεμίσουν τα Τείχη. Μερικοί αντιμίλησαν, η μεγάλη πλειοψηφία όμως τον επιδοκίμασε κι αποφάσισαν να δεχτούν την ειρήνη. Μετά απ' αυτά ο Λύσανδρος αγκυροβόλησε στον Πειραιά, οι εξόριστοι γύρισαν, και βάλθηκαν με πολλήν όρεξη να γκρεμίζουν τα Τείχη, στους ήχους αυλού που έπαιζαν κορίτσια — νομίζοντας ότι από κείνη τη μέρα ελευθερωνόταν η Ελλάδα.

Μτφρ. Ρ. Ρούφος

B4. Να γράψετε μία **σύνθετη ομόρριζη λέξη** της Νέας Ελληνικής, για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις του αρχαίου διδαγμένου κειμένου: **ἵππευον, ἤλθομεν, ἦν, φαίνονται, ἔχοντες.**

Μονάδες 10

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Ξενοφῶν, Ἑλληνικά Βιβλ.2. κεφ.4. §§1-3.5

(έκδ. του Marchant, E.C. Οξφόρδη: Clarendon Press, 1900, ανατ. 1968)

Ο Ξενοφῶν αναφέρεται στα γεγονότα που ακολούθησαν μετά την παρωδία δίκης και τη θανάτωση του Θηραμένη και για τα οποία κάνει έμμεση αναφορά ο Μαντίθεος στον λόγο του.

Θηραμένης μὲν δὴ οὕτως ἀπέθανεν· οἱ δὲ τριάκοντα, ὡς ἐξὸν ἤδη αὐτοῖς τυραννεῖν ἀδεῶς, προεῖπον μὲν τοῖς ἔξω τοῦ καταλόγου μὴ εἰσιέναι εἰς τὸ ἄστυ, ἦγον δὲ ἐκ τῶν χωρίων, ἴν' αὐτοὶ καὶ οἱ φίλοι τοὺς τούτων ἀγροὺς ἔχοιεν. Φευγόντων δὲ εἰς τὸν Πειραιᾶ καὶ ἐντεῦθεν πολλοὺς ἄγοντες ἐνέπλησαν καὶ τὰ Μέγαρα καὶ τὰς Θήβας τῶν ὑποχωρούντων. Ἐκ δὲ τούτου Θρασύβουλος ὀρμηθεὶς ἐκ Θηβῶν ὡς σὺν ἑβδομήκοντα Φυλὴν χωρίον καταλαμβάνει

15910

ίσχυρόν. Οἱ δὲ τριάκοντα ἐβοήθουν ἐκ τοῦ ἄστεως σὺν τε τοῖς τρισχιλίοις καὶ σὺν τοῖς ἰππεῦσι καὶ μάλ' εὐημερίας οὔσης. Ἐπεὶ δὲ ἀφίκοντο, εὐθύς μὲν θρασυνόμενοί τινες τῶν νέων προσέβαλλον πρὸς τὸ χωρίον, καὶ ἐποίησαν μὲν οὐδέν, τραύματα δὲ λαβόντες ἀπήλθον. Βουλομένων δὲ τῶν τριάκοντα ἀποτεριχίζειν, ὅπως ἐκπολιορκήσειαν αὐτοὺς ἀποκλείσαντες τὰς ἐφόδους τῶν ἐπιτηδείων, ἐπιγίγνεται τῆς νυκτὸς χιῶν παμπλήθης καὶ τῆ ὑστεραία.

ὡς ἐξόν: ἐπειδὴ ἦταν δυνατόν

ἐκ δὲ τούτου: τότε

τὸ χωρίον: τὸ οχυρό, τὸ φρούριο

ἡ εὐημερία: ἡ ὁμορφία, ἡ καλὴ ἡμέρα

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Γ1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ἑλληνικὴ τὸ ἀπόσπασμα: «**Ἐκ δὲ τούτου ... καὶ τῆ ὑστεραία**».

Μονάδες 20

Γ4.

α. Να προσδιορίσετε τὴν κύρια συντακτικὴ λειτουργία τῶν υπογραμμισμένων λέξεων τοῦ κειμένου:

τοῖς ἔξω: εἶναι στο

τούτων: εἶναι στο

τῶν νέων: εἶναι στο

τραύματα: εἶναι στο

τῶν τριάκοντα: εἶναι στο

(μονάδες 5)

β. «**Θηραμένης μὲν δὴ οὕτως ἀπέθανεν' ... εὐημερίας οὔσης**». Ὁ Ξενοφὼν στο παραπάνω ἀπόσπασμα χρησιμοποιεῖ αρκετοὺς επιρρηματικούς προσδιορισμούς προκειμένου ὁ ἀναγνώστης νὰ ἔχει εποπτεία τοῦ χώρου ὅπου ἐξελίσσονται τὰ γεγονότα. Να γράψετε πέντε (5) τέτοιους προσδιορισμούς δηλώνοντας καὶ τὸν ἀντίστοιχο ρηματικὸ τύπο που προσδιορίζουν. (μονάδες 5)

Μονάδες 10

15910-Λύση

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ Λυσίας, Ὑπὲρ Μαντιθέου §§3.8-5

A1.

α. Ο Μαντίθεος αρνείται τις εξής κατηγορίες: ότι είχε υπηρετήσει ως υπέας, ότι ζούσε στην Αθήνα την εποχή των Τριάκοντα και ότι συμμετείχε με κάποιο τρόπο στο τυραννικό καθεστώς.

β.

1) – Λ: Ἡμᾶς γὰρ ὁ πατήρ πρό τῆς ἐν Ἑλλησπόντῳ συμφορᾶς ὡς Σάτυρον τὸν ἐν τῷ Πόντῳ δαιτησομένους ἐξέπεμψε

2) – Σ: οὔτε τῶν τειχῶν καθαιρουμένων <ἐπεδημοῦμεν>

3) – Σ: ἀλλὰ μᾶλλον ἠτίμαζον καὶ τοὺς συγκαταλύσαντας τὸν δῆμον

ΠΑΡΑΛΛΗΛΟ ΚΕΙΜΕΝΟ Ξενοφῶν, Ἑλληνικά Βιβλ.2. κεφ.2 §§20-23

Επισήμανση: Το συγκεκριμένο παράλληλο κείμενο αναφέρεται στο γεγονός της κατεδάφισης των τειχῶν στο πλαίσιο της παράδοσης της Αθήνας για την οποία κάνει αναφορά ο Μαντίθεος στον λόγο του. Δίνεται, έτσι, η ευκαιρία για εμβάθυνση στο συγκεκριμένο ιστορικό γεγονός.

B4.

ιππόκαμπος, ιππόδρομος, έφιππος – συνέλευση, προέλευση, απελευθέρωση – περιουσία, απουσιολόγιο, παρόν – φαντασιόπληκτος, διαφάνεια, συκοφαντώ – κατοχή, ανεκτικός, ανίσχυρος

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ Ξενοφῶν, Ἑλληνικά Βιβλ.2. κεφ.4. §§1-3.5

Ενδεικτικές νεοελληνικές αποδόσεις

Τέτοιος στάθηκε ο θάνατος του Θηραμένη. Τότε πια θεώρησαν οι Τριάντα πως ήταν ελεύθεροι να τυραννούν δίχως φόβο· όχι μόνο απαγόρευσαν σ' όσους δεν ήταν γραμμένοι στον κατάλογο να μπαίνουν στην πόλη, αλλά τους έδιωχναν κι απ' τ' αγροκτήματά τους για να τους αρπάξουν, αυτοί κι οι φίλοι τους, τη γη τους. Οι κατατρεγμένοι κατέφευγαν στον Πειραιά,

Ο Θηραμένης, λοιπόν, μ' αυτόν τον τρόπο πέθανε. Και οι Τριάντα, επειδή πια ήταν ελεύθεροι να κυβερνούν χωρίς φόβο, απαγόρευσαν σ' όσους δεν ήταν γραμμένοι στον κατάλογο να μπαίνουν στην πόλη και τους έδιωχναν ακόμη κι απ' τα χωράφια τους, για να τα οικειοποιηθούν αυτοί κι οι φίλοι τους. Καταφεύγοντας πολλοί στον Πειραιά και παίρνοντας μαζί τους κι άλλους πολλούς

15910-Λύση

μα κι εκεί συνεχιζόταν ο διωγμός· τα Μέγαρα κι η Θήβα γέμισαν πρόσφυγες.

Τότε κίνησε από τη Θήβα ο Θρασύβουλος με εβδομήντα περίπου άνδρες και κατέλαβε τ' οχυρό φρούριο της Φυλής. Μια μέρα που 'κανε καλό καιρό βγήκαν οι Τριάντα από την πόλη να τους χτυπήσουν, έχοντας μαζί τους τούς Τρεις Χιλιάδες και το ιππικό. Όταν έφτασαν στη Φυλή, μερικοί νέοι τόλμησαν να επιτεθούν αμέσως στο φρούριο, αλλά πληγώθηκαν κι έφυγαν άπρακτοι. Οι Τριάντα σχεδίαζαν να χτίσουν τείχος για να εμποδίσουν τον ανεφοδιασμό των επαναστατών και να τους αναγκάσουν να παραδοθούν· τη νύχτα όμως και την άλλη μέρα χιόνισε πολύ.

Μτφρ. Ρ. Ρούφος. [1966] 2000.

γέμισαν και τα Μέγαρα και τη Θήβα με πρόσφυγες.

Τότε ξεκίνησε από τη Θήβα ο Θρασύβουλος με εβδομήντα περίπου άνδρες και καταλαμβάνει το ισχυρό φρούριο Φυλή. Μια μέρα που είχε καλό καιρό, βγήκαν οι Τριάντα από την πόλη να τους χτυπήσουν μαζί με τους Τρεις Χιλιάδες και το ιππικό. Όταν έφτασαν στη Φυλή, μερικοί νέοι τόλμησαν να επιτεθούν αμέσως στο φρούριο, αλλά δεν κατάφεραν τίποτε και, αφού τραυματίστηκαν, έφυγαν άπρακτοι. Όταν οι Τριάντα σχεδίαζαν να χτίσουν τείχος για να εμποδίσουν τον ανεφοδιασμό τους και να τους αναγκάσουν να παραδοθούν, τη νύχτα και την άλλη μέρα χιόνισε πάρα πολύ.

Μτφρ. Γ.Α. Ράπτης. 2002.

Γ4.

α.

τοῖς ἔξω: είναι (έμμεσο) αντικείμενο στο ρήμα *προεῖπον*.

τούτων: είναι ετερόπτωτος προσδιορισμός (γενική κτητική) στο *ἀγρούς*.

τῶν νέων: είναι ετερόπτωτος προσδιορισμός (γενική διαιρετική) στο *τινες*.

τραύματα: είναι αντικείμενο στη μετοχή *λαβόντες*.

τῶν τριάκοντα: είναι υποκείμενο στην (απόλυτη) μετοχή *βουλομένων*.

β. Αρκεί να αναφερθούν 5 από τους παρακάτω επιρρηματικούς προσδιορισμούς του τόπου:

εἰς τὸ ἄστυ: προσδιορίζει το απαρέμφατο *εἰσείναι*

ἐκ τῶν χωρίων: προσδιορίζει το ρήμα *ἦγον*

εἰς τὸν Πειραιᾶ: προσδιορίζει τη μετοχή *φευγόντων*

έντεῦθεν: προσδιορίζει τη μετοχή *ἄγοντες*

ἐκ Θηβῶν: προσδιορίζει τη μετοχή *ὀρμηθεῖς*

ἐκ τοῦ ἄστεως: προσδιορίζει το ρήμα *έβοήθουν*

15944

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Λυσίας, Ὑπὲρ Μαντιθέου §§3.8-5

Πρῶτον δὲ ἀποδείξω ὡς οὐχ ἵππευον οὐδ' ἐπέδημον ἐπὶ τῶν τριάκοντα, οὐδὲ μετέσχον τῆς τότε πολιτείας. Ἡμᾶς γὰρ ὁ πατήρ πρό τῆς ἐν Ἐλλησπόντῳ συμφορᾶς ὡς Σάτυρον τὸν ἐν τῷ Πόντῳ δαιτησομένους ἐξέπεμψε, καὶ οὔτε τῶν τειχῶν καθαιρουμένων <ἐπέδημοῦμεν> οὔτε μεθισταμένης τῆς πολιτείας, ἀλλ' ἦλθομεν πρὶν τοὺς ἀπὸ Φυλῆς εἰς τὸν Πειραιᾶ καταλθεῖν πρότερον πένθ' ἡμέραις. Καίτοι οὔτε ἡμᾶς εἰκὸς ἦν εἰς τοιοῦτον καιρὸν ἀφιγμένους ἐπιθυμεῖν μετέχειν τῶν ἀλλοτρίων κινδύνων, οὔτ' ἐκεῖνοι φαίνονται τοιαύτην γνώμην ἔχοντες ὥστε καὶ τοῖς ἀποδημοῦσι καὶ τοῖς μηδὲν ἐξαμαρτάνουσι μεταδιδόναι τῆς πολιτείας, ἀλλὰ μᾶλλον ἠτίμαζον καὶ τοὺς συγκαταλύσαντας τὸν δῆμον.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A1.

α. Ποιες ακριβῶς εἶναι οἱ τρεῖς κατηγορίες τις οποίες ὁ Μαντίθεος δηλώνει ὅτι σκοπεύει νὰ ἀνασκευάσει; (μονάδες 4)

β. Νὰ γράψετε τὸν ἀριθμὸ που ἀντιστοιχεῖ σε καθεμίᾳ ἀπὸ τις παρακάτω περιόδους λόγου καὶ δίπλα σε αὐτὸν τὴ λέξη «**Σωστό**», ἀν εἶναι σωστή, ἢ τὴ λέξη «**Λάθος**», ἀν εἶναι λανθασμένη, με βάση τὸ ἀρχαῖο κείμενο (μονάδες 3) καὶ νὰ τεκμηριώσετε κάθε ἀπάντησή σας γράφοντας **τις λέξεις/φράσεις** τοῦ ἀρχαίου κειμένου που τὴν ἐπιβεβαιώνουν (μονάδες 3):

1. Ὁ Μαντίθεος καὶ ὁ ἀδελφὸς του εἶχαν φύγει ἀπὸ τὴν Αθήνα καὶ ζούσαν στὴν περιοχή τοῦ Πόντου κατὰ τὴν περίοδο κατεδάφισης τῶν Μακρῶν Τειχῶν.
2. Ὁ Μαντίθεος καὶ ὁ ἀδελφὸς του δὲν ἐπέστρεψαν στὴν Αθήνα παρά μόνον ὅταν εἶχε πέσει τὸ καθεστῶς τῶν Τριάκοντα.
3. Σύμφωνα με τοὺς ἰσχυρισμοὺς τοῦ Μαντίθεου, οἱ Τριάκοντα ἦταν πρόθυμοι νὰ συνεργαστοῦν με ὅλους ὅσοι συμμετείχαν στὴν κατάλυση τῆς δημοκρατίας.

Μονάδες 10

15944

ΠΑΡΑΛΛΗΛΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Ξενοφῶν, Ἑλληνικά Βιβλ. 2 κεφ. 3 §§11-14

Ο Ξενοφῶν αφηγείται εδώ τις πρώτες ενέργειες με τις οποίες το καθεστώς των Τριάκοντα αμέσως μετά την κατεδάφιση των Μακρῶν Τειχῶν επιχειρεῖ να εμπεδώσει την κυριαρχία του στην ηττημένη Αθήνα.

Ἡ εκλογή των Τριάντα έγινε αμέσως μετά την κατεδάφιση των Μακρῶν Τειχῶν και των τειχῶν του Πειραιά. Ἐνῶ ὅμως εντολή τους ἦταν να συντάξουν ἕνα σύνταγμα που θα ρύθμιζε τον πολιτικό βίον, ὅλο ἀνέβαλλαν τὴ σύνταξη και τὴ δημοσίευσή του· στο μεταξύ συγκροτούσαν τὴ Βουλὴ και τις ἄλλες αρχές ὅπως ἠθελαν αυτοί. Ἐπειτα ἀρχισαν να συλλαμβάνουν τους γνωστούς καταδότες, που τον καιρὸ τῆς δημοκρατίας εἶχαν κάνει τὴ συκοφαντία ἐπάγγελμα και ταλαιπωρούσαν τὴν ἀριστοκρατικὴ τάξη, και να τους παραπέμπουν για θανατικὴ καταδίκη. Ἡ Βουλὴ τούς καταδίκασε μ' ευχαρίστηση, και τὸ πράγμα δεν δυσανεστούσε καθόλου ὅσους ἐνιωθαν πως τίποτα κοινὸ δεν εἶχαν μ' αυτούς. Ἀργότερα ὡστόσο ἀρχισαν να καταστρώνουν σχέδια για να ἐπιβάλουν τὴν ανεξέλεγκτη κυριαρχία τους στην πόλη. (...) Μόλις οι Τριάντα πήραν τὴ φρουρά, βάλθηκαν να καλοπιάνουν με κάθε τρόπο [τον Σπαρτιάτη ἀρμοστή] τον Καλλίβιον, για να εγκρίνει ὅλες τους τις πράξεις· αὐτὸς πάλι τους ἔδινε στρατιώτες ἀπὸ τὴ φρουρά, που τους βοηθοῦσαν να συλλάβουν ὁποιους ἠθελαν — ὄχι πια «κακά στοιχεῖα» κι ἀσήμαντα πρόσωπα, ἀλλ' ἀπὸ δω και μπρος ὁποιον τους δημιουργοῦσε τὴν υποψία ὅτι δεν θ' ανεχόταν τον παραγκωνισμό του κι ὅτι, αν δοκίμαζε ν' ἀντιδράσει, θα ἔβρισκε πολλούς συμπαραστάτες.

Μτφρ. Ρ. Ρούφος

B4. Να γράψετε μία **σύνθετη ομόρριξη λέξη** τῆς Νέας Ἑλληνικῆς, για καθεμία ἀπὸ τις παρακάτω λέξεις του ἀρχαίου διδαγμένου κειμένου: **πολιτείας, ἡμέραις, καιρὸν, γνώμην, δῆμον.**

Μονάδες 10

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Αἰσχίνης, Περὶ τῆς παραπροσβείας §§145-146.5

(ἐκδ. των Martin, V. & de Budé, G. Παρίσι: Les Belles Lettres, 1927, ἀνατ. 1962)

Ο ρήτορας Αἰσχίνης (389-314 π.Χ.) υπερασπίζεται εδώ τον εαυτό του ἀπέναντι στις δημόσιες κατηγορίες του Δημοσθένη ὅτι πρόδωσε τα συμφέροντα τῆς πόλης του κατά τὴ διάρκεια τῆς δεύτερης προσβείας (το 346 π.Χ.) των Αθηναίων προς τον Φίλιππο.

Εὗ δ' ἴστε, ὧ Ἀθηναῖοι, ὅτι πλεῖστον διαφέρει φήμη καὶ συκοφαντία. Φήμη μὲν γὰρ οὐ κοινωνεῖ διαβολῇ, διαβολὴ δὲ ἀδελφόν ἐστι συκοφαντία. Διοριῶ δ' αὐτῶν ἑκάτερον σαφῶς. Φήμη μὲν ἐστίν, ὅταν τὸ πλῆθος τῶν πολιτῶν αὐτόματον ἐκ μηδεμιᾶς προφάσεως λέγῃ τινὰ ὡς γεγενημένην πράξιν· συκοφαντία δ' ἐστίν, ὅταν πρὸς τοὺς πολλοὺς εἷς ἀνήρ αἰτίαν ἐμβαλὼν ἔν τε ταῖς ἐκκλησίαις ἀπάσαις πρὸς τε τὴν βουλήν διαβάλλῃ τινά. Καὶ τῇ μὲν φήμῃ δημοσίᾳ θύομεν ὡς θεῶ, τῶν δὲ συκοφαντῶν ὡς κακούργων δημοσίᾳ προβολὰς ποιούμεθα. Μὴ οὖν σύναγε εἰς ταύτῳ τὰ κάλλιστα τοῖς αἰσχίστοις. Ἐπὶ πολλοῖς μὲν οὖν ἔγωγε τῶν κατηγορημένων ἠγανάκτησα, μάλιστα δὲ ἠνίκα ἠτιᾶτό με εἶναι προδότην. Ἄμα γὰρ ταῖς αἰτίαις ταύταις φανῆναί με ἔδει θηριώδη καὶ τὴν ψυχὴν ἄστοργον καὶ πολλοῖς ἐτέροις ἀμαρτήμασι πρότερον ἔνοχον.

διοριῶ: θα καθορίσω

αὐτόματον: από μόνο του

προβολὰς ποιούμεθα: καταγγέλλουμε

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Γ1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «*Εὗ δ' ἴστε, ... διαβάλλῃ τινά*».

Μονάδες 20

Γ4.

α. Να προσδιορίσετε την κύρια συντακτική λειτουργία των υπογραμμισμένων λέξεων του κειμένου:

διαβολῇ: είναι στο

ἀδελφόν: είναι στο

αὐτῶν: είναι στο

τινά: είναι στο

τοῖς αἰσχίστοις: είναι στο

(μονάδες 5)

β. «*Εὗ δ' ἴστε, ὧ Ἀθηναῖοι, ὅτι πλεῖστον διαφέρει φήμη καὶ συκοφαντία*»: Ο ομιλητής διατυπώνει μια εκτίμηση για το τι γνωρίζει το ακροατήριό του. Να αναγνωρίσετε το είδος της δευτερεύουσας πρότασης (μονάδες 2) και να δικαιολογήσετε τον τρόπο εκφοράς και τη συντακτική της λειτουργία (μονάδες 3).

Μονάδες 10

15944-Λύση

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ Λυσίας, Ὑπὲρ Μαντιθέου §§3.8-5

A1

α. Ο Μαντίθεος δηλώνει ότι θα ανασκευάσει τρεις κατηγορίες: ότι είχε υπηρετήσει ως υπέας στο ιππικό των Τριάκοντα, ότι βρισκόταν στην Αθήνα την εποχή εκείνη και ότι συμμετείχε με οποιοδήποτε τρόπο στο τυραννικό καθεστώς.

β.

1.– Σ: *Ἡμᾶς γὰρ ὁ πατήρ πρό τῆς ἐν Ἑλλησπόντῳ συμφορᾶς ὡς Σάτυρον τὸν ἐν τῷ Πόντῳ δαιτησομένους ἐξέπεμψε, καὶ οὔτε τῶν τειχῶν καθαιρουμένων <έπεδημοῦμεν>*

2.– Λ: *ἀλλ' ἦλθομεν πρὶν τοὺς ἀπὸ Φυλῆς εἰς τὸν Πειραιᾶ κατελθεῖν πρότερον πένθ' ἡμέραις.*

3.– Λ: *ἀλλὰ μᾶλλον ἠτίμαζον καὶ τοὺς συγκαταλύσαντας τὸν δῆμον.*

ΠΑΡΑΛΛΗΛΟ ΚΕΙΜΕΝΟ Ξενοφῶν, Ἑλληνικά Βιβλ. 2 κεφ. 3 §§11-14

Επισήμανση: Το συγκεκριμένο παράλληλο κείμενο αναφέρεται στις πρώτες ενέργειες με τις οποίες το καθεστώς των Τριάκοντα αμέσως μετά την κατεδάφιση των Μακρῶν Τειχῶν επιχειρεί να επιβάλλει σταδιακά καθεστώς τρομοκρατίας για το οποίο κάνει αναφορά ο Μαντίθεος στον λόγο του (οὐδὲ μετέσχον τῆς τότε πολιτείας). Δίνεται, έτσι, η ευκαιρία για εμβάθυνση στο συγκεκριμένο ιστορικό γεγονός.

B4.

αντιπολίτευση, παραπολιτικά, συμπολιτεία – εφήμερος, ενημέρωση, ισημερία – επίκαιρος, άκαιρος, καιροσκόπος – συγγνώμη, γνωμοδότηση, ισχυρογνώμων – συνδημότης, απόδημος, επιδημία

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ Αισχίνης, Περὶ τῆς παραπρεσβείας §§145-146.5

Ενδεικτικές νεοελληνικές αποδόσεις

Γνωρίζετε όμως πολύ καλά, Αθηναίοι, ότι διαφέρει πάρα πολύ η φήμη από την συκοφαντία. Διότι η φήμη δεν έχει καμμία σχέση με την διαβολή, η οποία είναι αδελφή της συκοφαντίας. Θα σας δώσω δε ένα σαφή ορισμό της φήμης και της συκοφαντίας. Φήμη μεν υπάρχει, όταν όλος ο λαός, μόνος του και χωρίς κανείς να τον υποκινεί, αναγνωρίζει ότι έχει εκτελεστεί

Αλλά να είστε βέβαιοι, συμπολίτες, υπάρχει η μεγαλύτερη διαφορά μεταξύ φήμης και συκοφαντίας. Διότι η φήμη δεν έχει συγγένεια με την διαβολή, ενώ η διαβολή είναι η ίδια η αδερφή της συκοφαντίας. Θα ορίσω το καθένα από αυτά συγκεκριμένα: είναι μια η περίπτωση της φήμης, όταν η μάζα του λαού, με δική της παρόρμηση και χωρίς λόγο που μπορεί να εξηγήσει, λέει ότι

15944-Λύση

μία πράξη, συκοφαντία δε, όταν ένας μόνο άνθρωπος, αφού κατηγορήσει κάποιον ενώπιον όλων, κατόπιν τον διαβάλλει και στις συνελεύσεις του λαού και εμπρός στη βουλή. Και στη φήμη προσφέρουμε δημόσια θυσίες, διότι την θεωρούμε θεά, τους συκοφάντες όμως τους καταγγέλλουμε δημόσια, όπως όλους τους κακοποιούς. Να μην συγχέεις λοιπόν τα πλέον ευγενή με τα πλέον πρόστυχα. Για πολλές, λοιπόν, από τις κατηγορίες του Δημοσθένη αγανάκτησα, προπάντων όμως, όταν με κατηγόρησε ως προδότη. Διότι εξ αιτίας αυτών των καταγγελιών εναντίον μου έπρεπε εγώ να εμφανίζομαι συγχρόνως έξαλλος, αλλά και χωρίς συναισθήματα στην ψυχή μου, και επίσης υπεύθυνος για πολλά άλλα αδικήματα στο παρελθόν

Μτφρ. Κ.Θ. Αραπόπουλος. 1963. Διασκευή από την καθαρεύουσα στη δημοτική.

Γ4.

α.

διαβολή: είναι αντικείμενο στο ρήμα *κοινωνεῖ*.

ἀδελφόν: είναι κατηγορούμενο στο *διαβολή* (από το ρήμα *έστι*).

αὐτῶν: είναι ετερόπτωτος ονοματικός προσδιορισμός (γενική διαίρετική) στο *ἐκάτερον*.

τινά: είναι αντικείμενο στο ρήμα *διαβάλλη*.

τοῖς αἰσχίστοις: είναι (έμμεσο) αντικείμενο στο ρήμα *μή σύναγε*.

β.

«ὅτι πλεῖστον διαφέρει φήμη καὶ συκοφαντία»: Δευτερεύουσα (ονοματική) ειδική πρόταση που εκφέρεται με οριστική (*διαφέρει*) για να δηλωθεί το πραγματικό. Η ειδική πρόταση λειτουργεί ως αντικείμενο του ρήματος (*εὖ ἴστε*).

έχει συμβεί ένα συγκεκριμένο γεγονός· ωστόσο, συκοφαντία υπάρχει όταν ένα άτομο, αφού επινοήσει μια κατηγορία και τη βάλει στο μυαλό του λαού, συκοφαντεί έναν άνδρα σε όλες τις συνεδριάσεις και της συνέλευσης του λαού και ενώπιον της Βουλής. Στην Φήμη προσφέρουμε δημόσια θυσία, όπως σε θεό, αλλά τον συκοφάντη τον διώκουμε, εν ονόματι του λαού, ως απατεώνα. Μην συνδυάζεις, λοιπόν, τα πιο τιμητικά και τα πιο επαίσχυντα πράγματα. Με πολλές από τις κατηγορίες του ήμουν πράγματι θυμωμένος, αλλά κυρίως όταν με κατηγορούσε ότι υπήρξα προδότης. Διότι συγχρόνως με αυτές τις κατηγορίες ήταν σαν με εμφανίζει στην κοινή γνώμη αγριέμενο και χωρίς φυσική στοργή κι επιβαρυνόμενο στο παρελθόν με πολλές άλλα σφάλματα.

Μτφρ. C.D. Adams. 1929. Διασκευή από τα αγγλικά στα νέα ελληνικά.

17220

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Λυσίας, Ὑπὲρ Μαντιθέου §§3.8-5

Πρῶτον δὲ ἀποδείξω ὡς οὐχ ἵππευον οὐδ' ἐπεδήμουν ἐπὶ τῶν τριάκοντα, οὐδὲ μετέσχον τῆς τότε πολιτείας. Ἡμᾶς γὰρ ὁ πατήρ πρό τῆς ἐν Ἑλλησπόντῳ συμφορᾶς ὡς Σάτυρον τὸν ἐν τῷ Πόντῳ δαιτησομένους ἐξέπεμψε, καὶ οὔτε τῶν τειχῶν καθαιρουμένων <ἐπεδημοῦμεν> οὔτε μεθισταμένης τῆς πολιτείας, ἀλλ' ἤλθομεν πρὶν τοὺς ἀπὸ Φυλῆς εἰς τὸν Πειραιᾶ κατελθεῖν πρότερον πένθ' ἡμέραις. Καίτοι οὔτε ἡμᾶς εἰκὸς ἦν εἰς τοιοῦτον καιρὸν ἀφιγμένους ἐπιθυμεῖν μετέχειν τῶν ἀλλοτρίων κινδύνων, οὔτ' ἐκεῖνοι φαίνονται τοιαύτην γνώμην ἔχοντες ὥστε καὶ τοῖς ἀποδημοῦσι καὶ τοῖς μηδὲν ἐξαμαρτάνουσι μεταδιδόναι τῆς πολιτείας, ἀλλὰ μᾶλλον ἠτίμαζον καὶ τοὺς συγκαταλύσαντας τὸν δῆμον.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A1. Να γράψετε τον αριθμό που αντιστοιχεί σε καθεμία από τις παρακάτω περιόδους λόγου και δίπλα σε αυτόν τη λέξη «Σωστό», αν είναι σωστή, ή τη λέξη «Λάθος», αν είναι λανθασμένη, με βάση το αρχαίο κείμενο (μονάδες 5) και να τεκμηριώσετε κάθε απάντησή σας γράφοντας τις λέξεις/φράσεις του αρχαίου κειμένου που την επιβεβαιώνουν (μονάδες 5):

1. Ο Μαντίθεος ζούσε στην Αθήνα, όταν συνέβη η καταστροφή του αθηναϊκού στόλου στον Ελλησπόντο (στους Αιγός Ποταμούς).
2. Ο Μαντίθεος δεν διέμενε στην Αθήνα, όταν γκρεμίζονταν τα Μακρά Τείχη.
3. Ο Μαντίθεος και ο αδελφός του έζησαν στον Πόντο σε όλη τη διάρκεια της κυριαρχίας των Τριάκοντα.
4. Ο Μαντίθεος επέστρεψε στην Αθήνα μαζί με αυτούς που είχαν καταλάβει τη Φυλή.
5. Ο Μαντίθεος επέστρεψε στην Αθήνα για να υποστηρίξει το καθεστώς των Τριάκοντα.

Μονάδες 10

ΠΑΡΑΛΛΗΛΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Ἀριστοτέλης, Ἀθηναίων Πολιτεία §37

Στο ιστορικό μέρος της μελέτης του για το αθηναϊκό πολίτευμα (κεφ. 1-41) ο Αριστοτέλης πραγματεύεται και την περίοδο της τυραννίας των Τριάκοντα. Εδώ η αφήγηση επικεντρώνεται στα γεγονότα πριν και μετά από τη θανάτωση του Θηραμένη.

Είχε πια μπει ο χειμώνας, όταν ο Θρασύβουλος με τους εξόριστους κατέλαβε το φρούριο της Φυλῆς και οι Τριάκοντα, που είχαν στείλει ένα απόσπασμα εναντίον του και είχαν αποτύχει, αποφάσισαν τους άλλους μεν πολίτες να αφοπλίσουν, τον Θηραμένη δε να εξοντώσουν με

17220

τον ακόλουθο τρόπο. Πρότειναν δύο νόμους στη βουλή, επιμένοντας να ψηφιστούν με ανάταση χειρών. Με τον πρώτο από αυτούς αναγνωριζόταν στους Τριάκοντα το δικαίωμα να θανατώσουν οποιονδήποτε από τους πολίτες δεν περιλαμβάνονταν στον κατάλογο των τριών χιλιάδων. Με το δεύτερο νόμο αφαιρούσαν τα πολιτικά δικαιώματα από όσους είχαν καταστρέψει το τείχος της Ηετιωνείας ή είχαν εναντιωθεί στους Τετρακόσιους, που είχαν επιβάλει την προηγούμενη ολιγαρχία. Ο Θηραμένης είχε συμμετάσχει και στα δύο και έτσι, όταν επικυρώθηκαν οι νόμοι, βρέθηκε να έχει στερηθεί τα πολιτικά δικαιώματά του και οι Τριάκοντα είχαν εξουσία να τον θανατώσουν. Αφού σκότωσαν τον Θηραμένη και αφόπλισαν όλους τους πολίτες εκτός από τους τρεις χιλιάδες, άρχισαν να επιδεικνύουν σε όλα τα ζητήματα ωμότητα και φαυλότητα. Έστειλαν επίσης πρέσβεις στη Λακεδαίμονα για να καταγγείλουν τον Θηραμένη και να ζητήσουν βοήθεια. Οι Λακεδαιμόνιοι τους άκουσαν και έστειλαν αρμοστή τον Καλλίβιο με επτακόσιους περίπου στρατιώτες, που ήρθαν, κατέλαβαν την Ακρόπολη και τη φρουρούσαν.

Μτφρ. Α. Παναγόπουλος

B4. Να επιλέξετε για καθεμία αρχαιοελληνική λέξη της στήλης Α την **ετυμολογικά συγγενή** νεοελληνική λέξη της στήλης Β.

A	B
1. έπεδήμουν	α. επίδομα β. δημηγορία
2. διαιτησομένους	α. διαιτησία β. διάταση
3. άφιγμένους	α. αφήγημα β. ικεσία
4. άλλοτρίων	α. αλλαντικό β. απαλλοτρίωση
5. ήτίμαζον	α. επίτιμος β. ανέτοιμος

Μονάδες 10

17220

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Πλούταρχος, *Περί παιδων ἀγωγῆς* 9b.1-9c.7

(έκδ. του Babbitt, F.C. Κέμπριτζ, Μασ.: Harvard University Press, 1927, ανατ. 1969)

Στο συγκεκριμένο έργο, που αποδιδόταν στον Πλούταρχο (περ. 45-125 μ.Χ.), προτείνεται ένα πρόγραμμα σπουδών για τη μόρφωση του νέου ανθρώπου και την επίτευξη της αρετής και της ευδαιμονίας.

Ἦδη δέ τινας ἐγὼ εἶδον πατέρας, οἷς τὸ λίαν φιλεῖν τοῦ μὴ φιλεῖν αἴτιον κατέστη. Τί οὖν ἐστὶν ὃ βούλομαι λέγειν, ἵνα τῷ παραδείγματι φωτεινότερον ποιήσω τὸν λόγον; Σπεύδοντες γὰρ τοὺς παῖδας ἐν πᾶσι τάχιον πρωτεῦσαι πόνους αὐτοῖς ὑπερμέτρους ἐπιβάλλουσι, οἷς ἀπαυδῶντες ἐκπίπτουσι, καὶ ἄλλως βαρυνόμενοι ταῖς κακοπαθείαις οὐ δέχονται τὴν μάθησιν εὐηνίως. Ὡσπερ γὰρ τὰ φυτὰ τοῖς μὲν μετρίοις ὕδασι τρέφεται, τοῖς δὲ πολλοῖς πνίγεται, τὸν αὐτὸν τρόπον ψυχὴ τοῖς μὲν συμμέτροις αὔξεται πόνοις, τοῖς δ' ὑπερβάλλουσι βαπτίζεται. Δοτέον οὖν τοῖς παισὶν ἀναπνοὴν τῶν συνεχῶν πόνων, ἐνθυμουμένους ὅτι πᾶς ὁ βίος ἡμῶν εἰς ἄνεσιν καὶ σπουδὴν διήρηται. Καὶ διὰ τοῦτ' οὐ μόνον ἐγρήγορσις ἀλλὰ καὶ ὕπνος εὐρέθη, οὐδὲ πόλεμος ἀλλὰ καὶ εἰρήνη, οὐδὲ χειμῶν ἀλλὰ καὶ εὐδία, οὐδ' ἐνεργοὶ πράξεις ἀλλὰ καὶ ἔορταί.

τὸ λίαν φιλεῖν: ἡ υπερβολικὴ ἀγάπη

κατέστη: συνήθως γίνεται

ἐκπίπτουσι: καταβάλλονται ἀπὸ κούραση, εξαντλοῦνται

εὐηνίως: με ευχαρίστηση

βαπτίζεται: καταβυθίζεται, καταποντίζεται

Δοτέον οὖν τοῖς παισὶν: δεῖ διδόναι (ἡμᾶς) τοῖς παισὶν

ἢ εὐδία: ἡ καλοκαιρία

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΠΑΡΑΤΙΣΤΗΡΙΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Γ1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνικὴ τὸ ἀπόσπασμα: «Ὡσπερ γὰρ τὰ φυτὰ ... ἀλλὰ καὶ ἔορταί».

Μονάδες 20

Γ4.

α. Να γράψετε τὸ ζητούμενο στὴν παρένθεση γιὰ καθέναν ἀπὸ τοὺς υπογραμμισμένους ὀρους τοῦ κειμένου.

17220

- *κατέστη* (υποκείμενο)
- *πρωτεῦσαι* (υποκείμενο)
- *ἐπιβάλλουσιν* (αντικείμενο/ αντικείμενα)
- *τρέφεται* (υποκείμενο)

(μονάδες 4)

β. «*Δοτέον οὖν τοῖς παισὶν ἀναπνοὴν τῶν συνεχῶν πόνων, ἐνθυμουμένους ὅτι πᾶς ὁ βίος ἡμῶν εἰς ἄνεσιν καὶ σπουδὴν διήρηται*». Στο παραπάνω απόσπασμα, αφού διακρίνετε τη δευτερεύουσα πρόταση και αναγνωρίσετε το είδος και τη συντακτική λειτουργία της, να σχολιάσετε τα στοιχεία της πρότασης που εκφράζουν την αντικειμενική κρίση του ομιλητή.
(μονάδες 6)

Μονάδες 10

αἰμιμπινίσις

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

17220-Λύση

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ Λυσίας, Ὑπὲρ Μαντιθέου §§3.8-5

A1.

1. – Λ: Ἡμᾶς γὰρ ὁ πατήρ πρὸ τῆς ἐν Ἑλλησπόντῳ συμφορᾶς ὡς Σάτυρον τὸν ἐν τῷ Πόντῳ δαιτησομένους ἐξέπεμψε

2. – Σ: καὶ οὔτε τῶν τειχῶν καθαιρουμένων <ἐπεδημοῦμεν>

3. – Λ: ἀλλ' ἦλθομεν πρὶν τοὺς ἀπὸ Φυλῆς εἰς τὸν Πειραιᾶ κατελθεῖν πρότερον πένθ' ἡμέραις

4. – Λ: ἀλλ' ἦλθομεν πρὶν τοὺς ἀπὸ Φυλῆς εἰς τὸν Πειραιᾶ κατελθεῖν πρότερον πένθ' ἡμέραις

5. – Λ: Καίτοι οὔτε ἡμᾶς εἰκὸς ἦν εἰς τοιοῦτον καιρὸν ἀφιγμένους ἐπιθυμεῖν μετέχειν τῶν ἀλλοτρίων κινδύνων, οὔτ' ἐκεῖνοι φαίνονται τοιαύτην γνώμην ἔχοντες (...) ἀλλὰ μᾶλλον ἠτίμαζον καὶ τοὺς συγκαταλύσαντας τὸν δῆμον

ΠΑΡΑΛΛΗΛΟ ΚΕΙΜΕΝΟ Αριστοτέλης, Αθηναίων Πολιτεία §37

Επισήμανση: Στο συγκεκριμένο παράλληλο κείμενο αναφέρονται τα γεγονότα και οι μεθοδεύσεις που οδήγησαν στην εκτέλεση του Θηραμένη, αν και υπήρξε ηγετικό στέλεχος στο καθεστώς των Τριάκοντα. Επομένως, μπορεί να γίνει συσχετισμός με την αποστροφή του Μαντίθεου στον λόγο του: «ἀλλὰ μᾶλλον ἠτίμαζον καὶ τοὺς συγκαταλύσαντας τὸν δῆμον».

B4.

1-β, 2-α, 3-β, 4-β, 5-α

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ Πλούταρχος, Περί παιδων ἀγωγῆς 9b.1-9c.7

Ενδεικτικές νεοελληνικές αποδόσεις

Εγώ ήδη είδα μερικούς γονεείς στους οποίους η μεγάλη αγάπη για τα παιδιά τους έγινε αιτία να μην τα αγαπούν. Τι είναι αυτό που θέλω να πω, για να το κάνω πιο ξεκάθαρο με ένα παράδειγμα; Επειδή, λοιπόν, βιάζονται να αριστεύουν τα παιδιά τους όσο το δυνατόν πιο γρήγορα σε όλα, τα υποβάλλουν σε υπέρμετρους κόπους, τους οποίους (εκείνα) αφήνουν στη μέση, επειδή κουράζονται, και μάλιστα δεν προσλαμβάνουν τη μάθηση με ευχαρίστηση, επειδή πιέζονται από όσα

Γνωρίζω ήδη εγώ πατέρες, που η υπερβολική αγάπη για τα παιδιά τους εξελίχτηκε σε αδιαφορία απέναντί τους. Τι είναι αυτό που θέλω να τονίσω, για να καταστήσω το λόγο μου πιο φωτεινό με το παράδειγμα; Πιέζοντας τα παιδιά τους να είναι όσο το δυνατόν γρηγορότερα πρώτα σε όλα, τα φορτώνουν με δυσβάσταχτες υποχρεώσεις και κουρασμένοι από όλα αυτά γονατίζουν και κάτω κι από άλλες αφόρητες πιέσεις δεν δέχονται με ηρεμία τη μάθηση. Γιατί, όπως ακριβώς τα φυτά με

17220-Λύση

κακά παθαίνουν. Γιατί, όπως ακριβώς τα φυτά με το λίγο νερό τρέφονται αλλά με το πολύ πνίγονται, με τον ίδιο τρόπο η ψυχή αναπτύσσεται, όταν υποβάλλεται σε μετρημένους κόπους, ενώ με τους υπερβολικούς βυθίζεται. Πρέπει, λοιπόν, να δίνουμε στα παιδιά ανάσες από τους συνεχείς κόπους, με το να έχουμε υπόψη μας ότι ολόκληρη η ζωή μας διαιρείται σε ανάπαυση και σε προσπάθεια. Γι' αυτόν το λόγο, έχει βρεθεί όχι μόνον η εγρήγορση αλλά και ο ύπνος, όχι μόνον ο πόλεμος αλλά και η ειρήνη, όχι μόνον η κακοκαιρία αλλά και η καλοκαιρία, όχι μόνον οι εργασίες αλλά και οι γιορτές.

Μτφρ. F.C. Babbitt. 1939. Διασκευή από τα αγγλικά στα νέα ελληνικά.

λογικό νερό ποτίζονται ενώ με υπερβολικό πνίγονται, με τον ίδιο τρόπο η ψυχή ανατρέφεται με ελεγχόμενους κόπους ενώ καταποντίζεται με τις αβάσταχτες υποχρεώσεις μόρφωσης. Πρέπει, λοιπόν, να προσφέρουμε στα παιδιά διάλειμμα στις απανωτές προσπάθειές τους, λαμβάνοντας υπόψη ότι όλη η ζωή μας είναι μοιρασμένη σε ξεκούραση και εργασία. Γι' αυτόν ακριβώς το λόγο επικράτησε η εγρήγορση και ο ύπνος, όχι μόνο ο πόλεμος αλλά και η ειρήνη, όχι μόνο ο χειμώνας αλλά και το καλοκαίρι, όχι μόνο μέρες κούρασης, αλλά και γιορτές αργίας.

Μτφρ. Γ. Α. Ράπτης. 2002.

Γ4.

α.

κατέστη (υποκείμενο): *τὸ φιλεῖν*

πρωτεῦσαι (υποκείμενο): *τοὺς παῖδας*

ἐπιβάλλουσι (αντικείμενο/ αντικείμενα): *πόνους* (άμεσο αντικείμενο)/ *αὐτοῖς* (έμμεσο αντικείμενο)

τρέφεται (υποκείμενο): *τὰ φυτά*, (απτική σύνταξη)

β.

ὅτι πᾶς ὁ βίος ἡμῶν εἰς ἄνεσιν καὶ σπουδὴν διήρηται: δευτερεύουσα (ονοματική) ειδική πρόταση, αντικείμενο στη μετοχή *ἐνθυμουμένους*. Ο ειδικός σύνδεσμος *ὅτι* και η οριστική *διήρηται* εκφράζουν την αντικειμενική κρίση του ομιλητή.

18361

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Λυσίας, Ὑπὲρ Μαντιθέου §§3.8-5

Πρῶτον δὲ ἀποδείξω ὡς οὐχ ἵππευον οὐδ' ἐπεδήμουν ἐπὶ τῶν τριάκοντα, οὐδὲ μετέσχον τῆς τότε πολιτείας. Ἡμᾶς γὰρ ὁ πατὴρ πρὸ τῆς ἐν Ἑλλησπόντῳ συμφορᾶς ὡς Σάτυρον τὸν ἐν τῷ Πόντῳ δαιτησομένους ἐξέπεμψε, καὶ οὔτε τῶν τειχῶν καθαιρουμένων <ἐπεδημοῦμεν> οὔτε μεθισταμένης τῆς πολιτείας, ἀλλ' ἦλθομεν πρὶν τοὺς ἀπὸ Φυλῆς εἰς τὸν Πειραιᾶ καταλθεῖν πρότερον πένθ' ἡμέραις. Καίτοι οὔτε ἡμᾶς εἰκὸς ἦν εἰς τοιοῦτον καιρὸν ἀφιγμένους ἐπιθυμεῖν μετέχειν τῶν ἀλλοτρίων κινδύνων, οὔτ' ἐκεῖνοι φαίνονται τοιαύτην γνώμην ἔχοντες ὥστε καὶ τοῖς ἀποδημοῦσι καὶ τοῖς μηδὲν ἐξαμαρτάνουσι μεταδιδόναι τῆς πολιτείας, ἀλλὰ μᾶλλον ἠτίμαζον καὶ τοὺς συγκαταλύσαντας τὸν δῆμον.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A1.

α. Ποιες ἦταν οἱ συγκεκριμένες κατηγορίες ἐναντίον τοῦ Μαντίθεου καὶ τις ὁποῖες ὁ ἴδιος ἀρνεῖται; (μονάδες 4)

β. Να γράψετε τὸν ἀριθμὸ που ἀντιστοιχεῖ σε καθεμία ἀπὸ τῆς παρακάτω περιόδου λόγου καὶ δίπλα σε αὐτὸν τὴ λέξη «Σωστό», ἀν εἶναι σωστή, ἢ τὴ λέξη «Λάθος», ἀν εἶναι λανθασμένη, με βάση τὸ ἀρχαῖο κείμενο (μονάδες 3) καὶ νὰ τεκμηριώσετε κάθε ἀπάντησή σας γράφοντας τῆς λέξεις/φράσεις τοῦ ἀρχαίου κειμένου που τὴν ἐπιβεβαιώνουν (μονάδες 3):

- 1) Ὁ Μαντίθεος καὶ ὁ ἀδελφὸς τοῦ ἐφυγαν ἀπὸ τὴν Αθήνα καὶ ἐζήσαν στὴν περιοχὴ τοῦ Ἑλλησπόντου κατὰ τὴν περίοδο τοῦ τυραννικοῦ καθεστώτος.
- 2) Ὁ Μαντίθεος καὶ ὁ ἀδελφὸς τοῦ δὲν εἶδαν τὴν κατεδάφιση τῶν Μακρῶν τειχῶν τὸ 404 π.Χ. μετὰ τὴν παράδοση τῆς Αθήνας.
- 3) Σύμφωνα με τοὺς ἰσχυρισμοὺς τοῦ Μαντίθεου, οἱ Τριάκοντα δὲν ἐμπιστεύονταν οὔτε αὐτοὺς με τοὺς ὁποῖους συνεργάστηκαν γιὰ τὴν ἀνατροπὴ τῆς δημοκρατίας.

Μονάδες 10

ΠΑΡΑΛΛΗΛΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἀριστοτέλης, Ἀθηναίων Πολιτεία §37

Στὸ ἱστορικὸ μέρος τῆς μελέτης τοῦ γιὰ τὸ ἀθηναϊκὸ πολίτευμα (κεφ. 1-41) ὁ Ἀριστοτέλης πραγματεύεται καὶ τὴν περίοδο τῆς τυραννίας τῶν Τριάκοντα. Ἐδῶ ἡ ἀφήγηση ἐπικεντρώνεται στα γεγονότα πρὶν καὶ μετὰ ἀπὸ τὴ θανάτωση τοῦ Θηραμένη.

18361

Είχε πια μπει ο χειμώνας, όταν ο Θρασύβουλος με τους εξόριστους κατέλαβε το φρούριο της Φυλής και οι Τριάκοντα, που είχαν στείλει ένα απόσπασμα εναντίον του και είχαν αποτύχει, αποφάσισαν τους άλλους μεν πολίτες να αφοπλίσουν, τον Θηραμένη δε να εξοντώσουν με τον ακόλουθο τρόπο. Πρότειναν δύο νόμους στη βουλή, επιμένοντας να ψηφιστούν με ανάταση χειρών. Με τον πρώτο από αυτούς αναγνωριζόταν στους Τριάκοντα το δικαίωμα να θανατώσουν οποιονδήποτε από τους πολίτες δεν περιλαμβάνονταν στον κατάλογο των τριών χιλιάδων. Με το δεύτερο νόμο αφαιρούσαν τα πολιτικά δικαιώματα από όσους είχαν καταστρέψει το τείχος της Ηετιωνείας ή είχαν εναντιωθεί στους Τετρακόσιους, που είχαν επιβάλει την προηγούμενη ολιγαρχία. Ο Θηραμένης είχε συμμετάσχει και στα δύο και έτσι, όταν επικυρώθηκαν οι νόμοι, βρέθηκε να έχει στερηθεί τα πολιτικά δικαιώματά του και οι Τριάκοντα είχαν εξουσία να τον θανατώσουν. Αφού σκότωσαν τον Θηραμένη και αφοπλίσαν όλους τους πολίτες εκτός από τους τρεις χιλιάδες, άρχισαν να επιδεικνύουν σε όλα τα ζητήματα ωμότητα και φαυλότητα. Έστειλαν επίσης πρέσβεις στη Λακεδαιμόνα για να καταγγείλουν τον Θηραμένη και να ζητήσουν βοήθεια. Οι Λακεδαιμόνιοι τους άκουσαν και έστειλαν αρμοστή τον Καλλίβιο με επτακόσιους περίπου στρατιώτες, που ήρθαν, κατέλαβαν την Ακρόπολη και τη φρουρούσαν.

Μτφρ. Α. Παναγόπουλος

B4. Να επιλέξετε για καθεμία αρχαιοελληνική λέξη της στήλης Α την **ετυμολογικά συγγενή** νεοελληνική λέξη της στήλης Β.

A	B
1. συμφορᾶς	α. φόρμα β. φορεσιά
2. μεθισταμένης	α. μετάσταση β. μέθεξη
3. ἐπιθυμεῖν	α. θύρα β. θυμός
4. φαίνονται	α. διαφάνεια β. φανατικός
5. συγκαταλύσαντας	α. λυχνάρι β. παράλυτος

Μονάδες 10

18361

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Αἰσχίνης, *Περὶ τῆς παραπρεσβείας* §§145-146.5

(έκδ. των Martin, V. & de Budé, G. Παρίσι: Les Belles Lettres, 1927, ανατ. 1962)

Ο ρήτορας Αἰσχίνης (389-314 π.Χ.) υπερασπίζεται εδώ τον εαυτό του απέναντι στις δημόσιες κατηγορίες του Δημοσθένη ότι πρόδωσε τα συμφέροντα της πόλης του κατά τη διάρκεια της δεύτερης πρεσβείας (το 346 π.Χ.) των Αθηναίων προς τον Φίλιππο.

Εὖ δ' ἴστε, ὦ Ἀθηναῖοι, ὅτι πλεῖστον διαφέρει φήμη καὶ συκοφαντία. Φήμη μὲν γὰρ οὐ κοινωνεῖ διαβολῇ, διαβολὴ δὲ ἀδελφόν ἐστὶ συκοφαντία. Διοριῶ δ' αὐτῶν ἐκάτερον σαφῶς. Φήμη μὲν ἐστίν, ὅταν τὸ πλῆθος τῶν πολιτῶν αὐτόματον ἐκ μηδεμιᾶς προφάσεως λέγη τινὰ ὡς γεγενημένην πρᾶξιν· συκοφαντία δ' ἐστίν, ὅταν πρὸς τοὺς πολλοὺς εἷς ἀνὴρ αἰτίαν ἐμβαλὼν ἔν τε ταῖς ἐκκλησίαις ἀπάσαις πρὸς τε τὴν βουλὴν διαβάλλῃ τινὰ. **Καὶ τῇ μὲν φήμῃ δημοσίᾳ θύομεν ὡς θεῶ, τῶν δὲ συκοφαντῶν ὡς κακούργων δημοσίᾳ προβολὰς ποιούμεθα.** Μὴ οὖν σύναγε εἰς ταύτῳ τὰ κάλλιστα τοῖς αἰσχίστοις. Ἐπὶ πολλοῖς μὲν οὖν ἔγωγε τῶν κατηγορημένων ἠγανάκτησα, μάλιστα δὲ ἠνίκα ἠτιᾶτό με εἶναι προδότην. Ἄμα γὰρ ταῖς αἰτίαις ταύταις φανῆναι με ἔδει θηριώδη καὶ τὴν ψυχὴν ἄστοργον καὶ πολλοῖς ἐτέροις ἀμαρτήμασι πρότερον ἔνοχον.

διοριῶ: θα καθορίσω

αὐτόματον: από μόνο του

προβολὰς ποιούμεθα: καταγγέλλουμε

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Γ1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «*Εὖ δ' ἴστε, ... διαβάλλῃ τινὰ*».

Μονάδες 20

Γ4.

α. Να προσδιορίσετε την κύρια συντακτική λειτουργία των υπογραμμισμένων λέξεων του κειμένου:

ὦ Ἀθηναῖοι: είναι

ἐκάτερον: είναι ΣΤΟ

σαφῶς: είναι ΣΤΟ

ἀπάσαις: είναι ΣΤΟ

τῶν κατηγορημένων: είναι ΣΤΟ

18361

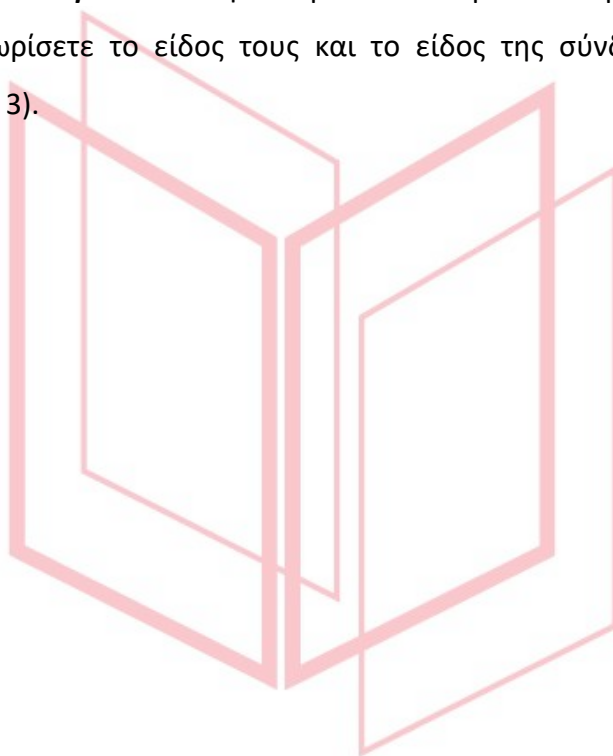
προδότην: είναι στο

με (το δεύτερο): είναι στο

(μονάδες 7)

β. «Και τῆ μὲν φήμη δημοσία θύομεν ὡς θεῶ, τῶν δὲ συκοφαντῶν ὡς κακούργων δημοσία προβολὰς ποιούμεθα»: Στην παραπάνω περίοδο λόγου, να χωρίσετε τις προτάσεις, να αναγνωρίσετε το είδος τους και το είδος της σύνδεσης (παρατακτική ή υποτακτική) (μονάδες 3).

Μονάδες 10

αἰμιμπινίσις

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

18361-Λύση

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ Λυσίας, Ὑπὲρ Μαντιθέου §§3.8-5

A1.

α. Ο Μαντίθεος αρνείται τις εξής κατηγορίες: ότι είχε υπηρετήσει ως υπέας, ότι ζούσε στην Αθήνα την εποχή των Τριάκοντα και ότι συμμετείχε με κάποιο τρόπο στο τυραννικό καθεστώς.

β.

1) – Λ: Ἡμᾶς γὰρ ὁ πατήρ πρό τῆς ἐν Ἑλλησπόντῳ συμφορᾶς ὡς Σάτυρον τὸν ἐν τῷ Πόντῳ δαιτησομένους ἐξέπεμψε

2) – Σ: οὔτε τῶν τειχῶν καθαιρουμένων <έπεδημοῦμεν>

3) – Σ: ἀλλὰ μᾶλλον ἠτίμαζον καὶ τοὺς συγκαταλύσαντας τὸν δῆμον

ΠΑΡΑΛΛΗΛΟ ΚΕΙΜΕΝΟ Αριστοτέλης, Αθηναίων Πολιτεία §37

Επισήμανση: Στο συγκεκριμένο παράλληλο κείμενο αναφέρονται τα γεγονότα και οι μεθοδεύσεις που οδήγησαν στην εκτέλεση του Θηραμένη, αν και υπήρξε ηγετικό στέλεχος στο καθεστώς των Τριάκοντα. Το παράλληλο μπορεί να συσχετιστεί με το χωρίο του διδαγμένου που αφορά στη στέρηση των συνεργατών των Τριάκοντα από τα πολιτικά τους δικαιώματα: «ἀλλὰ μᾶλλον ἠτίμαζον καὶ τοὺς συγκαταλύσαντας τὸν δῆμον».

B4.

1-β, 2-α, 3-β, 4-α, 5-β

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ Αισχίνης, Περί τῆς παραπρεσβείας §§145-146.5

Ενδεικτικές νεοελληνικές αποδόσεις

Γνωρίζετε όμως πολύ καλά, Αθηναίοι, ότι διαφέρει πάρα πολύ η φήμη από την συκοφαντία. Διότι η φήμη δεν έχει καμμία σχέση με την διαβολή, η οποία είναι αδελφή της συκοφαντίας. Θα σας δώσω δε ένα σαφή ορισμό της φήμης και της συκοφαντίας. Φήμη μεν υπάρχει, όταν όλος ο λαός, μόνος του και χωρίς κανείς να τον υποκινεί, αναγνωρίζει ότι έχει εκτελεστεί μία πράξη, συκοφαντία δε, όταν ένας μόνο άνθρωπος, αφού κατηγορήσει κάποιον

Αλλά να είστε βέβαιοι, συμπολίτες, υπάρχει η μεγαλύτερη διαφορά μεταξύ φήμης και συκοφαντίας. Διότι η φήμη δεν έχει συγγένεια με την διαβολή, ενώ η διαβολή είναι η ίδια η αδερφή της συκοφαντίας. Θα ορίσω το καθένα από αυτά συγκεκριμένα: είναι μια η περίπτωση της φήμης, όταν η μάζα του λαού, με δική της παρόρμηση και χωρίς λόγο που μπορεί να εξηγήσει, λέει ότι έχει συμβεί ένα συγκεκριμένο γεγονός· ωστόσο, συκοφαντία υπάρχει όταν

18361-Λύση

ενώπιον όλων, κατόπιν τον διαβάλλει και στις συνελεύσεις του λαού και εμπρός στη βουλή. Και στη φήμη προσφέρουμε δημόσια θυσίες, διότι την θεωρούμε θεά, τους συκοφάντες όμως τους καταγγέλλουμε δημόσια, όπως όλους τους κακοποιούς. Να μην συγχέεις λοιπόν τα πλέον ευγενή με τα πλέον πρόστυχα. Για πολλές, λοιπόν, από τις κατηγορίες του Δημοσθένη αγανάκτησα, προπάντων όμως, όταν με κατηγόρησε ως προδότη. Διότι εξ αιτίας αυτών των καταγγελιών εναντίον μου έπρεπε εγώ να εμφανίζομαι συγχρόνως έξαλλος, αλλά και χωρίς συναισθήματα στην ψυχή μου, και επίσης υπεύθυνος για πολλά άλλα αδικήματα στο παρελθόν.

Μτφρ. Κ.Θ. Αραπόπουλος. 1963. Διασκευή από την καθαρεύουσα στη δημοτική.

ένα άτομο, αφού επινοήσει μια κατηγορία και τη βάλει στο μυαλό του λαού, συκοφαντεί έναν άνδρα σε όλες τις συνεδριάσεις και της συνέλευσης του λαού και ενώπιον της Βουλής. Στην Φήμη προσφέρουμε δημόσια θυσία, όπως σε θεό, αλλά τον συκοφάντη τον διώκουμε, εν ονόματι του λαού, ως απατεώνα. Μην συνδυάζεις, λοιπόν, τα πιο τιμητικά και τα πιο επαίσχυντα πράγματα. Με πολλές από τις κατηγορίες του ήμουν πράγματι θυμωμένος, αλλά κυρίως όταν με κατηγορούσε ότι υπήρξα προδότης. Διότι συγχρόνως με αυτές τις κατηγορίες ήταν σαν με εμφανίζει στην κοινή γνώμη αγριεμένο και χωρίς φυσική στοργή κι επιβαρυνόμενο στο παρελθόν με πολλές άλλα σφάλματα.

Μτφρ. C.D. Adams. 1929. Διασκευή από τα αγγλικά στα νέα ελληνικά.

Γ4.

α.

ὧ Ἀθηναῖοι: είναι κλητική προσφώνηση.

ἐκάτερον: είναι αντικείμενο στο ρήμα *Διοριῶ*.

σαφῶς: είναι επιρρηματικός προσδιορισμός του τρόπου στο ρήμα *Διοριῶ*.

ἀπάσαις: είναι ονοματικός ομοιόπτωτος προσδιορισμός (κατηγορηματικός) στο (έν τε) *ταῖς ἐκκλησίαις*.

τῶν κατηγορημένων: είναι ονοματικός ετερόπτωτος προσδιορισμός (γενική διαιρετική) στο (Ἐπί) *πολλοῖς*.

προδότην: είναι κατηγορούμενο στο *με* (από το απαρέμφατο *εἶναι*).

με: είναι υποκείμενο στο απαρέμφατο *φανῆναί*.

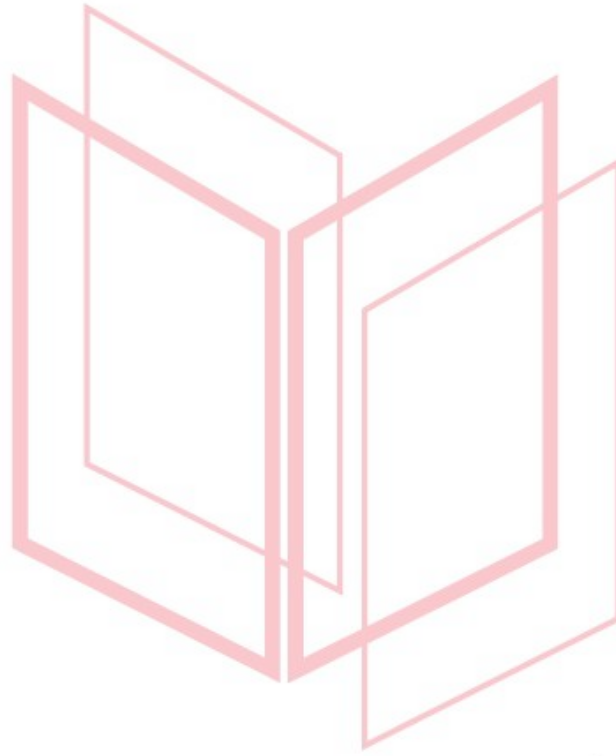
β.

Καὶ τῇ μὲν φήμῃ δημοσίᾳ θύομεν ὡς θεῶ: κύρια πρόταση με ρήμα το *θύομεν*.

αθημπινίσις

18361-Λύση

τῶν δὲ συκοφαντῶν ὡς κακούργων δημοσίᾳ προβολᾷ ποιούμεθα: κύρια πρόταση με
ρήμα το *ποιούμεθα* - παρατακτική σύνδεση (με τους συνδέσμους *μέν... δέ*).

αἰτιολογίας

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

18362

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Λυσίας, Ὑπὲρ Μαντιθέου §§3.8-5

Πρῶτον δὲ ἀποδείξω ὡς οὐχ ἵππευον οὐδ' ἐπεδήμουν ἐπὶ τῶν τριάκοντα, οὐδὲ μετέσχον τῆς τότε πολιτείας. Ἡμᾶς γὰρ ὁ πατήρ πρό τῆς ἐν Ἑλλησπόντῳ συμφορᾶς ὡς Σάτυρον τὸν ἐν τῷ Πόντῳ δαιτησομένους ἐξέπεμψε, καὶ οὔτε τῶν τειχῶν καθαιρουμένων <ἐπεδημοῦμεν> οὔτε μεθισταμένης τῆς πολιτείας, ἀλλ' ἦλθομεν πρὶν τοὺς ἀπὸ Φυλῆς εἰς τὸν Πειραιᾶ καταλθεῖν πρότερον πένθ' ἡμέραις. Καίτοι οὔτε ἡμᾶς εἰκὸς ἦν εἰς τοιοῦτον καιρὸν ἀφιγμένους ἐπιθυμεῖν μετέχειν τῶν ἀλλοτρίων κινδύνων, οὔτ' ἐκεῖνοι φαίνονται τοιαύτην γνώμην ἔχοντες ὥστε καὶ τοῖς ἀποδημοῦσι καὶ τοῖς μηδὲν ἐξαμαρτάνουσι μεταδιδόναι τῆς πολιτείας, ἀλλὰ μᾶλλον ἠτίμαζον καὶ τοὺς συγκαταλύσαντας τὸν δῆμον.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A1.

α. Ποιες ακριβῶς εἶναι οἱ τρεῖς κατηγορίες τις οποίες ὁ Μαντίθεος δηλώνει ὅτι σκοπεύει νὰ ἀνασκευάσει; (μονάδες 4)

β. Νὰ γράψετε τὸν ἀριθμὸ που ἀντιστοιχεῖ σε καθεμία ἀπὸ τις παρακάτω περιόδους λόγου καὶ δίπλα σε αὐτὸν τὴ λέξη «Σωστό», ἀν εἶναι σωστή, ἢ τὴ λέξη «Λάθος», ἀν εἶναι λανθασμένη, με βάση τὸ ἀρχαῖο κείμενο (μονάδες 3) καὶ νὰ τεκμηριώσετε κάθε ἀπάντησή σας γράφοντας τις λέξεις/φράσεις τοῦ ἀρχαίου κειμένου που τὴν ἐπιβεβαιώνουν (μονάδες 3):

1. Ὁ Μαντίθεος καὶ ὁ ἀδελφός του εἶχαν φύγει ἀπὸ τὴν Αθήνα καὶ ζούσαν στὴν περιοχή τοῦ Πόντου κατὰ τὴν περίοδο κατεδάφισης τῶν Μακρῶν Τειχῶν.
2. Ὁ Μαντίθεος καὶ ὁ ἀδελφός του δὲν ἐπέστρεψαν στὴν Αθήνα παρά μόνον ὅταν εἶχε πέσει τὸ καθεστῶς τῶν Τριάκοντα.
3. Σύμφωνα με τοὺς ἰσχυρισμούς τοῦ Μαντίθεου, οἱ Τριάκοντα ἦταν πρόθυμοι νὰ συνεργαστοῦν με ὅλους ὅσοι συμμετείχαν στὴν κατάλυση τῆς δημοκρατίας.

Μονάδες 10

ΠΑΡΑΛΛΗΛΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Ξενοφῶν, Ἑλληνικά Βιβλ.2. κεφ.2 §§20-23

Στὸ κείμενο που ἀκολουθεῖ ὁ ἱστορικός ἀναφέρεται στὶς ἐξελίξεις που οδήγησαν στο τέλος τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου καὶ στὴ συνθηκολόγηση τῆς Αθήνας τὸ 404 π.Χ.

18362

Οι Λακεδαιμόνιοι όμως δήλωσαν ότι αρνούνται να υποδουλώσουν πόλη ελληνική που τόσες υπηρεσίες είχε προσφέρει τον καιρό του μεγαλύτερου κινδύνου που είχε απειλήσει ποτέ την Ελλάδα· δέχτηκαν λοιπόν να γίνει ειρήνη με τον όρο ότι οι Αθηναίοι θα γκρεμίσουν τα Μακρά Τείχη και τα τείχη του Πειραιά, θα παραδώσουν όλα τους τα πλοία εκτός από δώδεκα, θα φέρουν πίσω τούς εξόριστους, θα 'χουν τους ίδιους εχθρούς και φίλους με τους Λακεδαιμονίους και θα εκστρατεύουν μαζί τους στη στεριά και στη θάλασσα, όπου τους οδηγούν αυτοί. (...) Την άλλη μέρα οι πρέσβεις ανέφεραν τους όρους που έβαζαν οι Λακεδαιμόνιοι για ειρήνη· στ' όνομα ολωνών μίλησε ο Θηραμένης, λέγοντας ότι έπρεπε να εισακούσουν τους Λακεδαιμονίους και να γκρεμίσουν τα Τείχη. Μερικοί αντιμίλησαν, η μεγάλη πλειοψηφία όμως τον επιδοκίμασε κι αποφάσισαν να δεχτούν την ειρήνη. Μετά απ' αυτά ο Λύσανδρος αγκυροβόλησε στον Πειραιά, οι εξόριστοι γύρισαν, και βάλθηκαν με πολλήν όρεξη να γκρεμίζουν τα Τείχη, στους ήχους αυλού που έπαιζαν κορίτσια — νομίζοντας ότι από κείνη τη μέρα ελευθερωνόταν η Ελλάδα.

Μτφρ. Ρ. Ρούφος

B4. Να συμπληρώσετε τις παρακάτω περιόδους λόγου της Νέας Ελληνικής με **ομόρριζα** (απλά ή σύνθετα) του ρήματος **έπεδήμουν**, ώστε να ολοκληρωθεί ορθά το νόημά τους:

- Μερικοί πολιτικοί συμπεριφέρονται σαν τους αρχαίους· παραπλανούν και παρασύρουν τον λαό με απατηλές υποσχέσεις.
- Ανακοινώθηκαν τα επίσημα αποτελέσματα των εκλογών.
- Τα χελιδόνια είναι πουλιά, γιατί μεταναστεύουν το φθινόπωρο για πιο ζεστές χώρες.
- Έρευνα για τη σχέση των παιδιών με το διαδίκτυο είδε πρόσφατα το φως της
- Εργάζεται ως σε εφημερίδα.

Μονάδες 10

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Πλούταρχος, *Περί παιδων άγωγής* 9b.1-9c.7

(έκδ. του Babbitt, F.C. Κέμπριτζ, Μασ.: Harvard University Press, 1927, ανατ. 1969)

18362

Στο συγκεκριμένο έργο, που αποδιδόταν στον Πλούταρχο (περ. 45-125 μ.Χ.), προτείνεται ένα πρόγραμμα σπουδών για τη μόρφωση του νέου ανθρώπου και την επίτευξη της αρετής και της ευδαιμονίας.

Ἦδη δέ τινας ἐγὼ εἶδον πατέρας, οἷς τὸ λίαν φιλεῖν τοῦ μὴ φιλεῖν αἴτιον κατέστη. Τί οὖν ἐστὶν ὃ βούλομαι λέγειν, ἵνα τῷ παραδείγματι φωτεινότερον ποιήσω τὸν λόγον; Σπεύδοντες γὰρ τοὺς παῖδας ἐν πᾶσι τάχιον πρωτεῦσαι πόνους αὐτοῖς ὑπερμέτρους ἐπιβάλλουσι, οἷς ἀπαυδῶντες ἐκπίπτουσι, καὶ ἄλλως βαρυνόμενοι ταῖς κακοπαθείαις οὐ δέχονται τὴν μάθησιν εὐηνίως. Ὡσπερ γὰρ τὰ φυτὰ τοῖς μὲν μετρίοις ὕδασι τρέφεται, τοῖς δὲ πολλοῖς πνίγεται, τὸν αὐτὸν τρόπον ψυχὴ τοῖς μὲν συμμετροῖς αὐξεται πόνοις, τοῖς δ' ὑπερβάλλουσι βαπτίζεται. Δοτέον οὖν τοῖς παισὶν ἀναπνοὴν τῶν συνεχῶν πόνων, ἐνθυμουμένους ὅτι πᾶς ὁ βίος ἡμῶν εἰς ἄνεσιν καὶ σπουδὴν διήρηται. Καὶ διὰ τοῦτ' οὐ μόνον ἐγρήγορσις ἀλλὰ καὶ ὕπνος εὐρέθῃ, οὐδὲ πόλεμος ἀλλὰ καὶ εἰρήνη, οὐδὲ χειμῶν ἀλλὰ καὶ εὐδία, οὐδ' ἐνεργοὶ πράξεις ἀλλὰ καὶ ἑορταί.

τὸ λίαν φιλεῖν: η υπερβολική αγάπη

κατέστη: συνήθως γίνεται

ἐκπίπτουσι: καταβάλλονται από κόυραση, εξαντλούνται

εὐηνίως: με ευχαρίστηση

βαπτίζεται: καταβυθίζεται, καταποντίζεται

Δοτέον οὖν τοῖς παισὶν: Δεῖ διδόναι (ἡμᾶς) τοῖς παισὶν

ἢ εὐδία: η καλοκαιρία

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Γ1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Ὡσπερ γὰρ τὰ φυτὰ ... ἀλλὰ καὶ ἑορταί».

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ **Μονάδες 20**
Γ4.

α. Να προσδιορίσετε την κύρια συντακτική λειτουργία των υπογραμμισμένων λέξεων του κειμένου:

τινας: είναι ΣΤΟ

φωτεινότερον: είναι ΣΤΟ

πόνους: είναι ΣΤΟ

τὰ φυτὰ: είναι ΣΤΟ

18362

και στο

ὕπνος: είναι στο

(μονάδες 6)

β. «Ὡσπερ γὰρ τὰ φυτὰ τοῖς μὲν μετρίοις ὕδασι τρέφεται, τοῖς δὲ πολλοῖς πνίγεται, τὸν αὐτὸν τρόπον ψυχὴ τοῖς μὲν συμμετέροις αὔξεται πόνοις, τοῖς δ' ὑπερβάλλουσι βαπτίζεται»: Στην παραπάνω περίοδο λόγου ο συγγραφέας χρησιμοποιεί μια αναλογία, για να ενισχύσει το επιχείρημά του. Να διαχωρίσετε τις κύριες και τις δευτερεύουσες προτάσεις της περιόδου και να αναγνωρίσετε το είδος των δευτερευουσών αιτιολογώντας την απάντησή σας (μονάδες 4).

Μονάδες 10

αἰμιμπινίσις

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

18362-Λύση

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ Λυσίας, Ὑπὲρ Μαντιθέου §§3.8-5

A1.

α. Ο Μαντίθεος δηλώνει ότι θα ανασκευάσει τρεις κατηγορίες: ότι είχε υπηρετήσει ως υπέας στο ιππικό των Τριάκοντα, ότι βρισκόταν στην Αθήνα την εποχή εκείνη και ότι συμμετείχε με οποιοδήποτε τρόπο στο τυραννικό καθεστώς.

β.

1.– Σ: Ἡμᾶς γὰρ ὁ πατήρ πρό τῆς ἐν Ἑλλησπόντῳ συμφορᾶς ὡς Σάτυρον τὸν ἐν τῷ Πόντῳ δαιτησομένους ἐξέπεμψε, καὶ οὔτε τῶν τειχῶν καθαιρουμένων <ἐπέδημοῦμεν>

2.– Λ: ἀλλ' ἦλθομεν πρὶν τοὺς ἀπὸ Φυλῆς εἰς τὸν Πειραιᾶ κατελθεῖν πρότερον πένθ' ἡμέραις.

3. – Λ: ἀλλὰ μᾶλλον ἠτίμαζον καὶ τοὺς συγκαταλύσαντας τὸν δῆμον.

ΠΑΡΑΛΛΗΛΟ ΚΕΙΜΕΝΟ Ξενοφῶν, Ἑλληνικά Βιβλ.2. κεφ.2 §§20-23

Επισήμανση: Το συγκεκριμένο παράλληλο κείμενο αναφέρεται στο γεγονός της κατεδάφισης των τειχών στο πλαίσιο της παράδοσης της Αθήνας για την οποία κάνει αναφορά ο Μαντίθεος στον λόγο του. Δίνεται, έτσι, η ευκαιρία για εμβάθυνση στο συγκεκριμένο ιστορικό γεγονός.

B4.

δημαγωγούς, δημοτικών, αποδημητικά, δημοσιότητα, δημοσιογράφος.

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ Πλούταρχος, Περί παιδων ἀγωγῆς 9b.1-9c.7

Ενδεικτικές νεοελληνικές αποδόσεις

Εγώ ήδη είδα μερικούς γονείς στους οποίους η μεγάλη αγάπη για τα παιδιά τους έγινε αιτία να μην τα αγαπούν. Τι είναι αυτό που θέλω να πω, για να το κάνω πιο ξεκάθαρο με ένα παράδειγμα; Επειδή, λοιπόν, βιάζονται να αριστεύσουν τα παιδιά τους όσο το δυνατόν πιο γρήγορα σε όλα, τα υποβάλλουν σε υπέρμετρους κόπους, τους οποίους (εκείνα) αφήνουν στη μέση, επειδή κουράζονται, και μάλιστα δεν προσλαμβάνουν τη μάθηση με ευχαρίστηση,

Γνωρίζω ήδη εγώ πατέρες, που η υπερβολική αγάπη για τα παιδιά τους εξελίχτηκε σε αδιαφορία απέναντί τους. Τι είναι αυτό που θέλω να τονίσω, για να καταστήσω το λόγο μου πιο φωτεινό με το παράδειγμα; Πιέζοντας τα παιδιά τους να είναι όσο το δυνατόν γρηγορότερα πρώτα σε όλα, τα φορτώνουν με δυσβάσταχτες υποχρεώσεις και κουρασμένοι από όλα αυτά γονατίζουν και κάτω κι από άλλες αφόρητες πιέσεις δεν δέχονται με ηρεμία τη

18362-Λύση

επειδή πιέζονται από όσα κακά παθαίνουν. Γιατί, όπως ακριβώς τα φυτά με το λίγο νερό τρέφονται αλλά με το πολύ πνίγονται, με τον ίδιο τρόπο η ψυχή αναπτύσσεται, όταν υποβάλλεται σε μετρημένους κόπους, ενώ με τους υπερβολικούς βυθίζεται. Πρέπει, λοιπόν, να δίνουμε στα παιδιά ανάσες από τους συνεχείς κόπους, με το να έχουμε υπόψη μας ότι ολόκληρη η ζωή μας διαιρείται σε ανάπαυση και σε προσπάθεια. Γι' αυτόν το λόγο, έχει βρεθεί όχι μόνον η εγρήγορση αλλά και ο ύπνος, όχι μόνον ο πόλεμος αλλά και η ειρήνη, όχι μόνον η κακοκαιρία αλλά και η καλοκαιρία, όχι μόνον οι εργασίες αλλά και οι γιορτές.

Μτφρ. F.C. Babbitt. 1939. Διασκευή από τα αγγλικά στα νέα ελληνικά.

Γ4.

α.

τινας: είναι ονοματικός ομοιόπτωτος προσδιορισμός (επιθετικός) στο *πατέρας*.

φωτεινότερον: είναι κατηγορούμενο του αντικειμένου: *τόν λόγον*.

πόνους: είναι αντικείμενο στο ρήμα *ἐπιβάλλουσιν*.

τὰ φυτά: είναι υποκείμενο στα ρήματα *τρέφεται* και *πνίγεται* (αττική σύνταξη).

ὕπνος: είναι υποκείμενο στο ρήμα *εὐρέθη*.

β.

- **Ἵσπερ γὰρ τὰ φυτὰ τοῖς μὲν μετρίοις ὕδασι τρέφεται:** δευτερεύουσα αναφορική (παραβολική) πρόταση – εισάγεται με το αναφορικό **Ἵσπερ**.
- **τοῖς δὲ πολλοῖς πνίγεται:** δευτερεύουσα αναφορική (παραβολική) πρόταση -συνδέεται παρατακτικά με την προηγούμενη δευτερεύουσα με τους συνδέσμους **μὲν...δὲ**.
- **τόν αὐτόν τρόπον ψυχὴ τοῖς μὲν συμμέτροις αὔξεται πόνοις:** κύρια πρόταση
- **τοῖς δ' ὑπερβάλλουσι βαπτίζεται:** κύρια πρόταση - συνδέεται παρατακτικά με την προηγούμενη κύρια με τους συνδέσμους **μὲν... δὲ**.

μάθηση. Γιατί, όπως ακριβώς τα φυτά με λογικό νερό ποτίζονται ενώ με υπερβολικό πνίγονται, με τον ίδιο τρόπο η ψυχή ανατρέφεται με ελεγχόμενους κόπους ενώ καταποντίζεται με τις αβάσταχτες υποχρεώσεις μόρφωσης. Πρέπει, λοιπόν, να προσφέρουμε στα παιδιά διάλειμμα στις απανωτές προσπάθειές τους, λαμβάνοντας υπόψη ότι όλη η ζωή μας είναι μοιρασμένη σε ξεκούραση και εργασία. Γι' αυτόν ακριβώς το λόγο επικράτησε η εγρήγορση και ο ύπνος, όχι μόνο ο πόλεμος αλλά και η ειρήνη, όχι μόνο ο χειμώνας αλλά και το καλοκαίρι, όχι μόνο μέρες κούρασης, αλλά και γιορτές αργίας.

Μτφρ. Γ. Α. Ράπτης. 2002.

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

αθηνών

18363

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Λυσίας, Ὑπὲρ Μαντιθέου §§3.8-5

Πρῶτον δὲ ἀποδείξω ὡς οὐχ ἵππευον οὐδ' ἐπεδήμουν ἐπὶ τῶν τριάκοντα, οὐδὲ μετέσχον τῆς τότε πολιτείας. Ἡμᾶς γὰρ ὁ πατήρ πρό τῆς ἐν Ἑλλησπόντῳ συμφορᾶς ὡς Σάτυρον τὸν ἐν τῷ Πόντῳ δαιτησομένους ἐξέπεμψε, καὶ οὔτε τῶν τειχῶν καθαιρουμένων <ἐπεδημοῦμεν> οὔτε μεθισταμένης τῆς πολιτείας, ἀλλ' ἦλθομεν πρὶν τοὺς ἀπὸ Φυλῆς εἰς τὸν Πειραιᾶ κατελθεῖν πρότερον πένθ' ἡμέραις. Καίτοι οὔτε ἡμᾶς εἰκὸς ἦν εἰς τοιοῦτον καιρὸν ἀφιγμένους ἐπιθυμεῖν μετέχειν τῶν ἀλλοτρίων κινδύνων, οὔτ' ἐκεῖνοι φαίνονται τοιαύτην γνώμην ἔχοντες ὥστε καὶ τοῖς ἀποδημοῦσι καὶ τοῖς μηδὲν ἐξαμαρτάνουσι μεταδιδόναι τῆς πολιτείας, ἀλλὰ μᾶλλον ἠτίμαζον καὶ τοὺς συγκαταλύσαντας τὸν δῆμον.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A1. Να γράψετε τον αριθμό που αντιστοιχεί σε καθεμία από τις παρακάτω περιόδους λόγου και δίπλα σε αυτόν τη λέξη «Σωστό», αν είναι σωστή, ή τη λέξη «Λάθος», αν είναι λανθασμένη, με βάση το αρχαίο κείμενο (μονάδες 5) και να τεκμηριώσετε κάθε απάντησή σας γράφοντας τις λέξεις/φράσεις του αρχαίου κειμένου που την επιβεβαιώνουν (μονάδες 5):

1. Ο Μαντίθεος ζούσε στην Αθήνα, όταν συνέβη η καταστροφή του αθηναϊκού στόλου στον Ελλήσποντο (στους Αιγός Ποταμούς).
2. Ο Μαντίθεος δεν διέμενε στην Αθήνα, όταν γκρεμίζονταν τα Μακρά Τείχη.
3. Ο Μαντίθεος και ο αδελφός του έζησαν στον Πόντο σε όλη τη διάρκεια της κυριαρχίας των Τριάκοντα.
4. Ο Μαντίθεος επέστρεψε στην Αθήνα μαζί με αυτούς που είχαν καταλάβει τη Φυλή.
5. Ο Μαντίθεος επέστρεψε στην Αθήνα για να υποστηρίξει το καθεστώς των Τριάκοντα.

Μονάδες 10

ΠΑΡΑΛΛΗΛΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Ξενοφών, Ἑλληνικά Βιβλ. 2 κεφ. 3 §§11-14

Ο Ξενοφών αφηγείται εδώ τις πρώτες ενέργειες με τις οποίες το καθεστώς των Τριάκοντα αμέσως μετά την κατεδάφιση των Μακρῶν Τειχῶν επιχειρεῖ να εμπεδώσει την κυριαρχία του στην ηττημένη Αθήνα.

Ἡ εκλογή των Τριάντα έγινε αμέσως μετά την κατεδάφιση των Μακρῶν Τειχῶν και των τειχῶν του Πειραιᾶ. Ἐνῶ ὁμως ἐντολή τους ἦταν να συντάξουν ἕνα σύνταγμα που θα

ρύθμιζε τον πολιτικό βίο, όλο ανέβαλλαν τη σύνταξη και τη δημοσίευσή του· στο μεταξύ συγκροτούσαν τη Βουλή και τις άλλες αρχές όπως ήθελαν αυτοί. Έπειτα άρχισαν να συλλαμβάνουν τους γνωστούς καταδότες, που τον καιρό της δημοκρατίας είχαν κάνει τη συκοφαντία επάγγελμα και ταλαιπωρούσαν την αριστοκρατική τάξη, και να τους παραπέμπουν για θανατική καταδίκη. Η Βουλή τούς καταδίκασε μ' ευχαρίστηση, και το πράγμα δεν δυσαρεστούσε καθόλου όσους ένιωθαν πως τίποτα κοινό δεν είχαν μ' αυτούς. Αργότερα ωστόσο άρχισαν να καταστρώνουν σχέδια για να επιβάλουν την ανεξέλεγκτη κυριαρχία τους στην πόλη. (...) Μόλις οι Τριάντα πήραν τη φρουρά, βάλθηκαν να καλοπιάνουν με κάθε τρόπο [τον Σπαρτιάτη αρμοστή] τον Καλλίβιο, για να εγκρίνει όλες τους τις πράξεις· αυτός πάλι τους έδινε στρατιώτες από τη φρουρά, που τους βοηθούσαν να συλλάβουν όποιους ήθελαν — όχι πια «κακά στοιχεία» κι ασήμαντα πρόσωπα, αλλ' από δω και μπρος όποιον τους δημιουργούσε την υποψία ότι δεν θ' ανεχόταν τον παραγκωνισμό του κι ότι, αν δοκίμαζε ν' αντιδράσει, θα 'βρισκε πολλούς συμπαραστάτες.

Μτφρ. Ρ. Ρούφος

B4. Να βρείτε στο αρχαίο διδαγμένο κείμενο που σας δίνεται μία **ετυμολογικά συγγενή λέξη** για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις της Νέας Ελληνικής: **κατάσχεση, πολιτισμός, παραπομπή, παραστατικότητα, εικόνα.**

Μονάδες 10

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Ξενοφών, Έλληνικά Βιβλ.2. κεφ.4. §§1-3.5

(έκδ. του Marchant, E.C. Οξφόρδη: Clarendon Press, 1900, ανατ. 1968)

Ο Ξενοφών αναφέρεται στα γεγονότα που ακολούθησαν μετά την παρωδία δίκης και τη θανάτωση του Θηραμένη και για τα οποία κάνει έμμεση αναφορά ο Μαντίθεος στον λόγο του.

Θηραμένης μὲν δὴ οὕτως ἀπέθανεν· οἱ δὲ τριάκοντα, ὡς ἐξὸν ἤδη αὐτοῖς τυραννεῖν ἀδεῶς, προεῖπον μὲν τοῖς ἔξω τοῦ καταλόγου μὴ εἰσιέναι εἰς τὸ ἄστυ, ἦγον δὲ ἐκ τῶν χωρίων, ἴν' αὐτοὶ καὶ οἱ φίλοι τοῦς τούτων ἀγροὺς ἔχοιεν. Φευγόντων δὲ εἰς τὸν Πειραιᾶ καὶ ἐντεῦθεν πολλοὺς ἄγοντες ἐνέπλησαν καὶ τὰ Μέγαρα καὶ τὰς Θήβας τῶν ὑποχωρούντων. Ἐκ δὲ τούτου Θρασύβουλος ὀρμηθεῖς ἐκ Θηβῶν ὡς σὺν ἑβδομήκοντα Φυλὴν χωρίον καταλαμβάνει ἰσχυρόν. Οἱ δὲ τριάκοντα ἐβοήθουν ἐκ τοῦ ἄστεως σὺν τε τοῖς τρισχιλίους καὶ

18363

σὺν τοῖς ἰππεῦσι καὶ μάλ' εὐημερίας οὔσης. Ἐπεὶ δὲ ἀφίκοντο, εὐθύς μὲν θρασυνόμενοί τινες τῶν νέων προσέβαλλον πρὸς τὸ χωρίον, καὶ **ἐποίησαν** μὲν οὐδέν, τραύματα δὲ **λαβόντες** ἀπῆλθον. **Βουλομένων** δὲ τῶν τριάκοντα ἀποτειχίζειν, ὅπως **ἐκπολιορκήσκειαν** αὐτούς ἀποκλείσαντες τὰς ἐφόδους τῶν ἐπιτηδείων, ἐπιγίγνεται τῆς νυκτὸς χιῶν παμπλήθης καὶ τῆ ὑστεραία.

ὡς ἐξόν: επειδὴ ἦταν δυνατόν

ἐκ δὲ τούτου: τότε

τὸ χωρίον: τὸ οχυρὸ, τὸ φρούριον

ἡ εὐημερία: ἡ ὁμορφη, ἡ καλὴ ἡμέρα

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Γ1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «**Ἐκ δὲ τούτου ... καὶ τῆ ὑστεραία**».

Μονάδες 20

Γ4.

α. Να γράψετε το/τα υποκείμενο/υποκείμενα για καθέναν ἀπὸ τοὺς υπογραμμισμένους ὀρους τοῦ κειμένου: **προεῖπον, ἔχοιεν, ὄρμηθεις, οὔσης** (μονάδες 5).

β. Να γράψετε τὸ αντικείμενο για καθέναν ἀπὸ τοὺς ὀρους τοῦ κειμένου: **ἄγοντες, ἐποίησαν, λαβόντες, Βουλομένων, ἐκπολιορκήσκειαν** (μονάδες 5).

Μονάδες 10

αἰμιμπινίσις

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

18363-Λύση

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ *Λυσίας, Ὑπὲρ Μαντιθέου §§3.8-5*

A1.

1. – Λ: *Ἡμᾶς γὰρ ὁ πατήρ πρὸ τῆς ἐν Ἑλλησπόντῳ συμφορᾶς ὡς Σάτυρον τὸν ἐν τῷ Πόντῳ δαιτησομένους ἐξέπεμψε*
2. – Σ: *καὶ οὔτε τῶν τειχῶν καθαιρουμένων <ἐπεδημοῦμεν>*
3. – Λ: *ἀλλ' ἦλθομεν πρὶν τοὺς ἀπὸ Φυλῆς εἰς τὸν Πειραιᾶ κατελθεῖν πρότερον πένθ' ἡμέραις*
4. – Λ: *ἀλλ' ἦλθομεν πρὶν τοὺς ἀπὸ Φυλῆς εἰς τὸν Πειραιᾶ κατελθεῖν πρότερον πένθ' ἡμέραις*
5. – Λ: *καίτοι οὔτε ἡμᾶς εἰκὸς ἦν εἰς τοιοῦτον καιρὸν ἀφιγμένους ἐπιθυμεῖν μετέχειν τῶν ἀλλοτρίων κινδύνων, οὔτ' ἐκεῖνοι φαίνονται τοιαύτην γνώμην ἔχοντες (...) ἀλλὰ μᾶλλον ἠτίμαζον καὶ τοὺς συγκαταλύσαντας τὸν δῆμον*

ΠΑΡΑΛΛΗΛΟ ΚΕΙΜΕΝΟ *Ξενοφῶν, Ἑλληνικά Βιβλ. 2 κεφ. 3 §§11-14*

Επισήμανση: Το συγκεκριμένο παράλληλο κείμενο αναφέρεται στις πρώτες ενέργειες με τις οποίες το καθεστὼς των Τριάκοντα αμέσως μετά την κατεδάφιση των Μακρῶν Τειχῶν επιχειρεῖ να επιβάλλει σταδιακά καθεστὼς τρομοκρατίας για το οποίο κάνει αναφορά ο Μαντίθεος στον λόγο του (οὐδὲ μετέσχον τῆς τότε πολιτείας). Δίνεται, ἔτσι, η ευκαιρία για εμβάθυνση στο συγκεκριμένο ιστορικό γεγονός.

B4.

μετέσχον-μετέχειν-ἔχοντες, πολιτείας, ἐξέπεμψε, μεθισταμένης, εἰκός.

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ *Ξενοφῶν, Ἑλληνικά Βιβλ.2. κεφ.4. §§1-3.5*

Ενδεικτικές νεοελληνικές αποδόσεις

Τέτοιος στάθηκε ο θάνατος του Θηραμένη. Τότε πια θεώρησαν οι Τριάντα πως ήταν ελεύθεροι να τυραννούν δίχως φόβο· όχι μόνο απαγόρευσαν σ' όσους δεν ήταν γραμμένοι στον κατάλογο να μπαίνουν στην πόλη, αλλά τους έδιωχναν κι απ' τ' αγροκτήματά τους για να τους αρπάξουν, αυτοί κι οι φίλοι τους, τη γη τους. Οι κατατρεγμένοι κατέφευγαν στον Πειραιά, μα	Ο Θηραμένης, λοιπόν, μ' αυτόν τον τρόπο πέθανε. Και οι Τριάντα, επειδή πια ήταν ελεύθεροι να κυβερνούν χωρίς φόβο, απαγόρευσαν σ' όσους δεν ήταν γραμμένοι στον κατάλογο να μπαίνουν στην πόλη και τους έδιωχναν ακόμη κι απ' τα χωράφια τους, για να τα οικειοποιηθούν αυτοί κι οι φίλοι τους. Καταφεύγοντας πολλοί στον Πειραιά και παίρνοντας μαζί τους κι άλλους
---	--

18363-Λύση

κι εκεί συνεχιζόταν ο διωγμός· τα Μέγαρα κι η Θήβα γέμισαν πρόσφυγες.

Τότε κίνησε από τη Θήβα ο Θρασύβουλος με εβδομήντα περίπου άνδρες και κατέλαβε τ' ισχυρό φρούριο της Φυλής. Μια μέρα που 'κανε καλό καιρό βγήκαν οι Τριάντα από την πόλη να τους χτυπήσουν, έχοντας μαζί τους τούς Τρεις Χιλιάδες και το ιππικό. Όταν έφτασαν στη Φυλή, μερικοί νέοι τόλμησαν να επιτεθούν αμέσως στο φρούριο, αλλά πληγώθηκαν κι έφυγαν άπρακτοι. Οι Τριάντα σχεδίαζαν να χτίσουν τείχος για να εμποδίσουν τον ανεφοδιασμό των επαναστατών και να τους αναγκάσουν να παραδοθούν· τη νύχτα όμως και την άλλη μέρα χιόνισε πολύ.

Μτφρ. Ρ. Ρούφος. [1966] 2000.

πολλούς γέμισαν και τα Μέγαρα και τη Θήβα με πρόσφυγες.

Τότε ξεκίνησε από τη Θήβα ο Θρασύβουλος με εβδομήντα περίπου άνδρες και καταλαμβάνει το ισχυρό φρούριο Φυλή. Μια μέρα που είχε καλό καιρό, βγήκαν οι Τριάντα από την πόλη να τους χτυπήσουν μαζί με τους Τρεις Χιλιάδες και το ιππικό. Όταν έφτασαν στη Φυλή, μερικοί νέοι τόλμησαν να επιτεθούν αμέσως στο φρούριο, αλλά δεν κατάφεραν τίποτε και, αφού τραυματίστηκαν, έφυγαν άπρακτοι. Όταν οι Τριάντα σχεδίαζαν να χτίσουν τείχος για να εμποδίσουν τον ανεφοδιασμό τους και να τους αναγκάσουν να παραδοθούν, τη νύχτα και την άλλη μέρα χιόνισε πάρα πολύ.

Μτφρ. Γ.Α. Ράπτης. 2002.

Γ4.

α.

οί τριάκοντα: υποκείμενο στο ρήμα *προεΐπον*.

αὐτοὶ καὶ οἱ φίλοι: υποκείμενα στο ρήμα *ἔχοιεν*.

Θρασύβουλος: υποκείμενο στη μετοχή *ὄρμηθεις* (συνημμένη στο υποκείμενο του ρήματος).

εὐημερίας: υποκείμενο στη μετοχή *οὔσης* (γενική απόλυτη).

β.

πολλούς: αντικείμενο στη μετοχή *ἄγοντες*.

οὐδέν: σύστοιχο αντικείμενο στο ρήμα *ἐποίησαν*.

τραύματα: αντικείμενο στη μετοχή *λαβόντες*.

ἀποτειχίζειν: (τελικό απαρέμφατο) αντικείμενο στη μετοχή *Βουλομένων*.

αὐτούς: αντικείμενο στο ρήμα *ἐκπολιορκήσειαν*.

αθηνιασμός

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ